

Projecte d'Ordre de _____ de _____ de 2019, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents ordinaris sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.

ÍNDEX

Preàmbul

CAPÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte

Article 2. Àmbit d'aplicació

Article 3. Destinataris

CAPÍTOL II. DETECCIÓ I IDENTIFICACIÓ DE LES NECESSITATS EDUCATIVES DE L'ALUMNAT

Article 4. Detecció de barreres i necessitats

Article 5. Avaluació sociopsicopedagògica

Article 6. Procediment d'avaluació sociopsicopedagògica

Article 7. Informe sociopsicopedagògic

CAPÍTOL III. PLA D'ACTUACIÓ PERSONALITZAT (PAP)

Article 8. Concepte i contingut del Pla d'actuació personalitzat

Article 9. Procediment per al desenvolupament del Pla d'actuació personalitzat

CAPÍTOL IV. RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Article 10. Mesures de resposta educativa per a la inclusió

Secció primera. Mesures per a l'accés

Article 11. Adaptacions d'accés

11.1. Accessibilitat personalitzada amb mitjans comuns

11.2. Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars

11.3. Accessibilitat de les proves d'accés als ensenyaments postobligatoris

Article 12. Activitats complementàries i extraescolars

Article 13. Ajudes i beques a l'estudi

Secció segona. Mesures individuals per a l'aprenentatge i el progrés de l'alumnat en el seu grup

Article 14. Adequació personalitzada de les programacions didàctiques

Article 15. Reforç pedagògic

Article 16. Actuacions i programes d'enriquiment curricular

Article 17. Actuacions i programes d'ensenyament intensiu de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana per a l'alumnat nouvingut

Article 18. Mesures per a l'alumnat esportista d'alt nivell, d'alt rendiment o d'elit

Article 19. Mesures per a l'alumnat que cursa ensenyaments professionals de Música i/o Dansa

Article 20. Flexibilització en l'inici o la durada de les etapes educatives

20.1. Repetició de curs

20.2. Flexibilitat en l'escolarització en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià

20.3. Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil per a alumnat amb necessitats educatives especials

20.4. Pròrroga d'un any més de permanència en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

20.5. Prolongació de l'escolarització en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

20.6. Flexibilització en la durada de l'etapa del Batxillerat per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

20.7. Flexibilització en la durada dels cicles formatius de Formació Professional per a alumnat amb necessitats educatives especials

20.8. Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals

Article 21. Adaptacions curriculars individuals significatives a l'ensenyament obligatori

Article 22. Programes per a l'adquisició i ús funcional del llenguatge i la comunicació

Article 23. Exempcions de qualificació en Batxillerat per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

Article 24. Itineraris formatius personalitzats en la Formació Professional

Article 25. Itineraris formatius personalitzats en la Formació de Persones Adultes

Secció tercera. Mesures grupals vinculades a programes específics per a l'aprenentatge i el progrés de l'alumnat

Article 26. Programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment (PMAR)

Article 27. Programa de reforç per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatoria (PR4)

Article 28. Programa d'aula compartida (PAC) per a l'alumnat amb risc d'exclusió social en l'ESO

Article 29. Programes formatius de qualificació bàsica

Article 30. Formació professional bàsica de segona oportunitat

Article 31. Programes formatius que faciliten l'aprenentatge al llarg de la vida en la formació de les persones adultes

Secció quarta. Mesures per a la participació

Article 32. Mesures personalitzades per a la participació

Secció cinquena. Processos de transició educativa

Article 33. Processos de transició entre nivells, cicles, etapes i modalitats d'escolarització

CAPÍTOL V. PERSONAL DE SUPORT A LA INCLUSIÓ

Article 34. Personal de suport

Article 35. Personal especialitzat de suport a la inclusió

Article 36. Personal docent especialitzat de suport de pedagogia terapèutica i d'audició i llenguatge

Article 37. Agents externs

Article 38. Serveis i equips de suport a la inclusió

CAPÍTOL VI. ESCOLARITZACIÓ

Secció primera. Alumnat amb necessitats educatives especials

Article 39. Criteris per a l'escolarització

Article 40. Dictamen per a l'escolarització

Article 41. Reducció de ràtio

Article 42. Centres d'escolarització preferent

Article 43. Unitats específiques d'educació especial

Article 44. Centres d'educació especial

Article 45. Unitats Educatives Terapèutiques / Hospitals de Dia Infantil i Adolescent (UET/HDIA)

Secció segona. Alumnat amb necessitats de compensació de desigualtat

Article 46. Situacions de compensació de desigualtats

Article 47. Criteris per a l'escolarització

Article 48. Mesures per a la compensació de desigualtats

Article 49. Atenció educativa domiciliària i en unitats pedagògiques hospitalàries (UPH)

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Pla de formació, sensibilització i difusió de bones pràctiques

Segona. Programes de disseny propi

Tercera. Programes institucionals

Quarta. Protocols

Quinta. Accions per a la igualtat de les persones LGTBI

Sexta. Accions per al desenvolupament del Pla director de coeducació

Sèptima. Provisió de personal especialitzat de suport

Octava. Autorització d'unitats específiques d'educació especial

Novena. Seguretat de la informació i protecció de dades

Deu. Suport informàtic de la documentació

Onze. Incidència pressupostària

Dotze. Supervisió d'allò que disposa la norma

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Derogació normativa

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Desenvolupament i aplicació

Segona. Entrada en vigor

PREÀMBUL

L'educació és un dret ineludible de totes les persones que s'ha de garantir en condicions d'igualtat i orientar-se a afavorir l'èxit i el progrés de tot l'alumnat en el marc d'un sistema social inclusiu.

Les polítiques dels organismes internacionals en les darreres dècades han treballat clarament a favor del compromís per la qualitat i l'equitat de l'educació per a tot l'alumnat. En aquest sentit, la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (2006) advoca per l'escolarització inclusiva i en igualtat d'oportunitats de les persones amb qualsevol tipus de discapacitat.

La Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, descriu, en l'article 1, els principis de la qualitat i l'equitat com a principis fonamentals que garanteixen la igualtat d'oportunitats per al ple desenvolupament de la personalitat, i estableix que l'educació, la inclusió educativa, la igualtat de drets i oportunitats i l'accessibilitat universal a l'educació, són elements compensadors de les desigualtats personals, culturals, econòmiques i socials, amb especial atenció a les que es deriven de discapacitat. D'aquesta manera, es posa l'èmfasi en la prioritat d'atendre la diversitat com a element enriquidor en totes les etapes.

En aquesta mateixa direcció es pronuncia la UNESCO (2009) i l'Agència Europea per a les Necessitats Especials i l'Educació Inclusiva (2011). També, el Fòrum Mundial de l'Educació (2015), que aprovà la Declaració d'Incheon (Corea del Sud), i la UNESCO (2015), en l'informe "Repensar l'educació", fan explícit l'objectiu de garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat com a element fonamental per a fer front a totes les formes d'exclusió, marginació i desigualtats en l'accés, la participació i els resultats d'aprenentatge.

La Llei 11/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'Estatut de les Persones amb Discapacitat, modificada per la Llei 9/2018 de 24 d'abril, estableix que l'Administració de la Generalitat ha de garantir, entre altres, el dret a l'atenció primerenca de les xiquetes i xiquets amb necessitats educatives especials i el dret a l'avaluació sociopsicopedagògica del seu procés educatiu, en qualsevol de les etapes educatives, obligatòries i no obligatòries, en els centres de titularitat pública o concertats.

El Reial Decret 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seua inclusió social, reconeix el dret de les persones amb discapacitat a una educació inclusiva, de qualitat i gratuïta, mitjançant la regulació de suports i ajustos raonables.

El Reial Decret 1630/2006, de 29 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims del segon cicle d'Educació Infantil, dedica l'article 8 a l'atenció a la diversitat i el Decret 38/2008, de 28 de març, del Consell, pel qual s'estableix el currículum del segon cicle de l'Educació Infantil a la Comunitat Valenciana, en l'article 10, especifica que els centres han d'adoptar les mesures oportunes dirigides a l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu buscant la resposta educativa que millor s'adapte a les seues característiques i necessitats personals.

També el Decret 37/2008, de 28 març, del Consell, pel qual s'estableixen els continguts educatius del primer cicle de l'Educació Infantil a la Comunitat Valenciana, en l'article 12 sobre l'atenció a la diversitat, estableix que els centres educatius col·laboraran amb les institucions encarregades de fer el seguiment d'aquells xiquets i xiquetes diagnosticats amb necessitats educatives especials, per mitjà d'una acció educativa que s'adapte a les característiques individuals d'aquests.

El Reial Decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Primària, en l'article 14, estableix les mesures d'atenció educativa per a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu i el Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana, preveu una intervenció educativa basada en l'atenció a la diversitat de l'alumnat i l'adaptació del currículum i els seus elements a les necessitats de cada alumna i alumne, amb l'objectiu d'assegurar l'atenció personalitzada i el desenvolupament personal i integral de tot l'alumnat. En el seu capítol V desenvolupa les mesures d'atenció a la diversitat per a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat, en l'article 9, estableix que les administracions educatives disposaran els procediments oportuns per a realitzar les adaptacions que faciliten l'accessibilitat al currículum quan siga necessari. En aquest mateix sentit, el Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana, modificat pel Decret 136/2015, de 4 de setembre, del Consell, especifica, en l'article 22, les mesures d'atenció a la diversitat de l'alumnat en aquestes etapes educatives.

El Reial Decret 362/2004, de 5 de març, d'ordenació general de la Formació Professional específica, en la disposició addicional segona assenyala que s'han d'establir les mesures i adaptacions del currículum pertinents perquè l'alumnat amb necessitats educatives especials puga aconseguir les finalitats de la Formació Professional específica. Així mateix indica que en les ofertes formatives que es realitzen, s'ha de prendre en consideració aquest alumnat i es poden incloure mòduls associats al Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals.

El Decret 104/2018, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, estableix que els centres docents són elements dinamitzadors en aquest nou paradigma en el qual la millora de la qualitat i equitat, la cohesió social i la participació activa de la comunitat educativa són factors clau de l'èxit escolar. A més, estableix i regula els principis i les actuacions per a fer efectius els principis d'equitat i igualtat d'oportunitats en l'accés, participació, permanència i progrés de tot l'alumnat en el sistema educatiu valencià, que posen el focus d'atenció no solament sobre l'àmbit de la discapacitat, sinó sobre tot l'alumnat i, en especial, sobre aquell que es troba en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió educativa i social per qualsevol raó.

L'article 14 d'aquest decret organitza la resposta educativa per a la inclusió en quatre nivells de concreció de caràcter sumatori, progressiu i no exclouent, que han de configurar totes les actuacions dutes a terme en el centre en els diferents plans, programes i actuacions. L'article 13 especifica que la identificació i valoració de les necessitats educatives de l'alumnat s'ha de realitzar de la forma més primerenca possible, a fi de determinar les mesures i suports més adequats i iniciar la resposta educativa tan prompte com siga possible, que la competència de la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu correspon als serveis especialitzats d'orientació, i que, quan l'alumnat requereisca una resposta personalitzada i individualitzada que comporte mesures curriculars extraordinàries o suports especialitzats, serà preceptiva una avaluació sociopsicopedagògica i l'emissió del corresponent informe, que determine la intensitat i duració dels suports i aporte orientacions per l'elaboració del Pla d'actuació personalitzat (PAP).

En coherència amb aquest paradigma que entén la inclusió educativa com un dret, les administracions educatives i els centres docents han de desenvolupar totes les actuacions necessàries per a garantir la no discriminació, la igualtat d'oportunitats, l'accessibilitat universal, física, sensorial, cognitiva i emocional, i preveure les actuacions d'intervenció educativa adequades, efectives i eficients per a aconseguir l'èxit escolar i la plena participació en l'àmbit educatiu de tot l'alumnat, en col·laboració i coordinació amb tots els recursos sociocomunitaris que siguen necessaris. En aquest sentit, s'han de mantenir unes altes expectatives per a tot l'alumnat i no posar el focus d'atenció només en aquest, sinó també i especialment, en el seu context de desenvolupament i aprenentatge i en les barreres que en dificulten la inclusió.

Per tot això, d'acord amb el que estableixen els articles 160 i 164 de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, de la Generalitat, d'hisenda pública, del sector públic instrumental i de subvencions; de conformitat amb la proposta del director general de Política Educativa, emés un informe per l'Advocacia de la Generalitat, per la Intervenció Delegada i conforme amb el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana; en virtut de les facultats que em confereixen l'article 160.2.b de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, de la Generalitat, d'hisenda pública, del sector públic instrumental i de subvencions, i el Decret 186/2017, de 24 de novembre, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament orgànic i funcional de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

ORDENE

Aprovar l'Ordre que regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents ordinaris sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.

CAPÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte

1. Aquesta ordre té per objecte regular en els centres educatius els procediments i l'organització de la resposta educativa a fi de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, dins el marc de l'educació inclusiva.
2. Així mateix, té per objecte regular el procés d'identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i de compensació de desigualtats des dels àmbits educatiu i administratiu.

Article 2. Àmbit d'aplicació

L'àmbit d'aplicació d'aquesta ordre són els centres docents ordinaris sostinguts amb fons públics que imparteixen ensenyaments no universitaris en el sistema educatiu valencià.

Article 3. Destinataris

1. Aquesta ordre està adreçada a la totalitat de l'alumnat escolaritzat en els centres docents especificats en l'article 2 d'aquesta ordre, des de la consideració que cada alumna i alumne té necessitats úniques que poden requerir una atenció singular en algun moment de la seua escolarització i el fet que el sistema educatiu ha d'integrar i donar resposta a la diversitat existent en la societat.
2. L'ordre posa especial èmfasi en la resposta a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, l'alumnat amb situació de compensació de desigualtats i l'alumnat que, per diverses causes, es troba en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió.

CAPÍTOL II

DETECCIÓ I IDENTIFICACIÓ DE LES NECESSITATS EDUCATIVES DE L'ALUMNAT

Article 4. Detecció de barreres i necessitats

1. La detecció de les circumstàncies de vulnerabilitat de l'alumnat i de les barreres per la inclusió a les que s'enfronta s'ha de realitzar al més aviat possible, a fi d'iniciar la resposta educativa en el moment en el qual aquestes s'han detectat, tot considerant les interaccions de les condicions personals i del context escolar, familiar i social. S'ha de posar especial atenció en la detecció i identificació d'aquestes en l'inici de l'escolarització en l'Educació Infantil i en els canvis d'etapa.
2. En el moment previ a l'escolarització, els serveis psicopedagògics escolars i els gabinets psicopedagògics, atès el seu caràcter de zona, han de recollir la informació sobre la detecció inicial aportada per les famílies de l'alumnat i els serveis de salut, socials i altres i posar-la a disposició dels centres docents i, si escau, d'altres serveis sociocomunitaris, socials o sanitaris.
3. Per a poder detectar les necessitats de compensació de desigualtats a l'inici de l'escolarització, és requisit fonamental que els serveis socials municipals o, si no els hi ha, mancomunats, aporten la informació necessària a les comissions d'escolarització dels consells escolars municipals perquè els serveis psicopedagògics escolars o gabinets psicopedagògics municipals en facen la identificació.

4. Els centres docents han d'incloure en el seu Projecte Educatiu els mecanismes i procediments oportuns per a detectar de forma primerenca les necessitats específiques de suport i les necessitats de compensació de desigualtats, a fi d'iniciar la resposta educativa al més aviat possible.
5. En el cas de l'alumnat que ja està escolaritzat la detecció de necessitats de les circumstàncies de vulnerabilitat i les barreres per a la inclusió l'ha de realitzar l'equip docent, coordinat per la tutora o el tutor amb la col·laboració dels serveis especialitzats d'orientació i del personal especialitzat de suport, docent i no docent, del centre. S'ha de tenir en compte la informació aportada per l'alumnat, la seua família o representants legals i altres agents que s'hi relacionen de forma habitual amb aquest alumnat, així com la informació procedent d'entitats externes com els serveis de salut, serveis socials i altres.
6. L'equip directiu, amb la col·laboració dels serveis especialitzats d'orientació, ha de coordinar la detecció i la intervenció de les situacions que poden requerir mesures per a la compensació de desigualtats, a partir de la informació obtinguda dels equips educatius, l'alumnat, les famílies, els serveis socials i altres agents que hi posen en coneixement aquesta informació.
7. Tenint en compte la detecció realitzada, l'equip educatiu, coordinat per la tutora o el tutor amb l'assessorament de la persona especialista d'orientació educativa i, si escau, el personal especialitzat de suport, ha de planificar i aplicar les mesures de resposta ordinàries de nivell II i III, amb els suports adients que es determinen, i valorar la seua efectivitat.

Article 5. L'avaluació sociopsicopedagògica

1. L'avaluació sociopsicopedagògica és el procés sistemàtic, planificat i rigorós de recollida i valoració de la informació rellevant, mitjançant el qual el personal dels serveis especialitzats d'orientació, de forma coordinada i col·laborativa amb els equips educatius, la família i altres agents, identifica les necessitats educatives de l'alumnat de forma precisa. Aquesta informació justifica les decisions sobre les mesures de resposta educativa per a la inclusió proposades i orienta el seu desenvolupament.
2. L'avaluació sociopsicopedagògica té les característiques següents:
  - a. Se centra en les necessitats de l'alumnat i potencia la seua inclusió en contextos educatius normalitzats, contribuint a prevenir la segregació i evitant formes d'etiquetatge.
  - b. Està encaminada a promoure el desenvolupament personal, escolar i social de l'alumnat i a orientar el professorat i la família en la seua tasca educativa.
  - c. És un procés interactiu, participatiu, holístic, continu i obert, que s'ha d'anar actualitzant en funció del progrés de l'alumnat i la informació que va obtenint-se en el procés educatiu dels diferents agents.
  - d. Recull i sistematitza la informació rellevant de tots els agents que siguen necessaris, tot considerant que aquesta ha de ser funcional, pertinent, confidencial i està sotmesa a les normes vigents de protecció de dades.
  - e. S'inicia en el moment en què, en els contextos escolar i sociofamiliar, es detecten barreres d'accés, aprenentatge o participació que limiten el desenvolupament de l'alumnat i requereixen adoptar decisions pel que fa a la modalitat d'escolarització o l'adopció de mesures curriculars extraordinàries de resposta de nivell III i qualsevol mesura de nivell IV, una vegada s'ha constatat que les mesures ordinàries de nivell II i III no són suficients.
3. L'avaluació sociopsicopedagògica és competència dels serveis psicopedagògics escolars (SPE), departaments d'orientació (DO), gabinets psicopedagògics autoritzats i, en casos particulars i a petició de l'Administració, dels equips d'orientació especialitzats (EOE).
4. L'avaluació sociopsicopedagògica ha d'utilitzar instruments variats i rigorosos que faciliten la participació de l'alumnat, el professorat i les famílies, com són les entrevistes, l'anàlisi documental i l'observació en els

diferents àmbits d'actuació: aula, esplai, menjador. Cada especialista pot utilitzar també instruments i tècniques pròpies de la seua especialitat i competència. El professorat ha d'aportar tota la informació que siga necessària i, si cal, el nivell de competència curricular de l'alumnat.

Article 6. Procediment d'avaluació sociopsicopedagògica

1. Quan l'equip docent constata que, per a superar les barreres a la inclusió detectades, no són suficients les mesures de resposta de nivell II i les mesures curriculars ordinàries de nivell III, d'acord amb el Decret 104/2018, la tutora o el tutor ha de posar-ho en coneixement del servei especialitzat d'orientació, perquè, de forma conjunta, valoren, almenys, els elements següents:

- a. Les barreres a l'accés, la participació i l'aprenentatge detectades pel professorat, la família o representants legals o qualsevol altre agent que puga aportar la informació.
- b. La informació procedent dels àmbits personal, escolar, familiar i social de l'alumnat, incloent-hi els punts forts i febles.
- c. Les mesures educatives aplicades fins al moment i la seua eficàcia.

2. Si després d'aquesta valoració prèvia es conclou que no és convenient realitzar una avaluació sociopsicopedagògica, el servei especialitzat d'orientació ha de recomanar i planificar, conjuntament amb la tutora i el tutor i l'equip docent, les mesures més adients, establint els terminis en els quals s'ha de revisar la seua efectivitat i deixant-ne constància per escrit.

3. Si es conclou la possibilitat d'aplicar alguna de les mesures establides en els punts 5 i 6 de l'article 7 d'aquesta ordre, **la tutora o el tutor, en representació de l'equip educatiu**, ha de formalitzar la sol·licitud d'avaluació sociopsicopedagògica al servei especialitzat d'orientació perquè n'inicie el procediment, aportant-hi la informació o la documentació que la justifica i la conformitat, per escrit, de la família i representants legals.

La sol·licitud de valoració sociopsicopedagògica la complimenta la tutora o el tutor, amb la informació obtinguda de l'equip educatiu, de la família, de l'alumnat i, si escau, d'altres agents, amb el vistiplau de la direcció del centre docent públic o la titularitat del centre privat concertat. Ha d'incloure, almenys, una descripció del motiu, les barreres a l'accés, la participació i l'aprenentatge detectades, les mesures desenvolupades, els resultats obtinguts, el nivell actual de competències i, si és el cas, les habilitats d'interacció amb l'entorn. La tutora o el tutor pot comptar amb l'assessorament del servei especialitzat d'orientació per a complimentar la sol·licitud.

4. Una vegada formalitzada la sol·licitud, la persona especialista d'orientació educativa ha de valorar la informació aportada, en el cas que no s'haja fet la valoració prèvia indicada en el punt 1 d'aquest article, i decidir la conveniència de realitzar l'avaluació sociopsicopedagògica. En cas negatiu, ha de justificar-ne els motius, proposar mesures de resposta alternatives i donar les orientacions a l'equip educatiu i a la família per a dur-les a terme.

5. En el cas que siga procedent la realització d'una avaluació sociopsicopedagògica, la persona especialista d'orientació educativa ha de coordinar el procediment i la recollida d'informació dels diferents agents, amb l'objectiu d'identificar i valorar les necessitats educatives de l'alumnat.

El personal especialitzat de suport ha d'aportar la informació necessària, relativa al seu àmbit de competència. En el cas que siga necessària la col·laboració de personal adscrit al servei psicopedagògic escolar de la zona, la persona especialista d'orientació educativa del centre ha de fer-ne la sol·licitud, per escrit i amb el vistiplau de la direcció o la titularitat del centre, a la direcció del servei psicopedagògic escolar corresponent.

La persona especialista d'orientació educativa, a fi de completar les dades necessàries, pot remetre una sol·licitud de col·laboració als serveis socials, sanitaris o altres serveis educatius, a través de la família o pels mitjans establits i protocol·litzats reglamentàriament per l'Administració.

6. Una vegada finalitzada l'avaluació sociopsicopedagògica, la persona especialista d'orientació educativa ha d'informar la tutora o el tutor i l'**equip educatiu** de les conclusions i la proposta de les mesures educatives, dels suports i, si és procedent, del Pla d'actuació personalitzat. Així mateix, ha de realitzar el preceptiu tràmit d'audiència amb la família, representants legals o l'alumnat, en cas de ser major d'edat i tenir la capacitat civil, del qual ha de deixar constància per escrit, per a informar de les conclusions, facilitar l'assessorament i acompanyament necessaris i obtenir el compromís de col·laboració, tot considerant la seua opinió, les possibilitats de participació i les característiques de la intervenció.

Per a realitzar el tràmit d'audiència amb la família o representants legals, l'especialista d'orientació educativa pot comptar amb la col·laboració de la tutora o el tutor i qualsevol altre agent que considere necessari.

7. La persona especialista d'orientació educativa ha de mantenir informada la comissió de coordinació pedagògica, o l'òrgan del centre que tinga atribuïdes aquestes funcions, de les avaluacions psicopedagògiques realitzades i de les mesures proposades en cada cas.

8. Els tràmits d'audiència a les famílies o representants legals s'han de dur a terme respectant el principi del superior interès del menor i l'exercici de les potestats que té conferides la funció docent i orientadora per a garantir el dret fonamental de l'educació.

Article 7. Informe sociopsicopedagògic

1. Les conclusions, orientacions i propostes d'actuació que es deriven del procediment d'avaluació sociopsicopedagògica han de quedar documentades i sintetitzades a l'informe sociopsicopedagògic.

2. L'informe sociopsicopedagògic consta de dues parts:

2.1. Conclusions del procés d'avaluació sociopsicopedagògica, que inclou els elements següents:

a. Identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i, si escau, de les necessitats de compensació de desigualtats.

b. Descripció de les necessitats.

c. Determinació del grau de suport que l'alumnat requereix per a donar resposta a les seues necessitats educatives, d'acord amb els criteris següents:

- Grau de suport 1: necessita supervisió o suport amb personal no especialitzat en alguna àrea o entorn en algun moment de la jornada escolar setmanal.

- Grau de suport 2: necessita suport amb personal especialitzat en algunes àrees o entorns durant una part de la jornada escolar setmanal.

- Grau de suport 3: necessita suport amb personal especialitzat en la majoria d'àrees o entorns durant més de la meitat de la jornada escolar setmanal.

d. Justificació de les conclusions.

2.2. Proposta de les mesures, suports i orientacions per a l'organització de la resposta educativa, que inclou, almenys, els aspectes següents:

a. Proposta de la modalitat d'escolarització, si escau.

b. Mesures de resposta educativa recomanades en cadascun dels nivells, d'acord amb l'article 14 del Decret 104/2018, i orientacions per al seu desenvolupament.

c. Suports personals no especialitzats per al desenvolupament de les mesures proposades, especificant-ne el tipus, les tasques que han de realitzar, el temps d'atenció setmanal, la durada prevista i els criteris per a la seua retirada.

d. Suports personals especialitzats per al desenvolupament de les mesures proposades, especificant-ne el tipus, la intensitat (referida al temps d'atenció setmanal: baixa, mitjana o alta), les tasques que han de realitzar, la durada prevista i els criteris per a la seua retirada.

e. Actuacions en el context familiar i social, i en altres contextos, si escau.

f. Proposta d'intervenció d'altres professionals externs al centre.

3. En cas que, després de l'avaluació sociopsicopedagògica es concloga que l'alumna o l'alumne no presenta necessitats específiques de suport educatiu o necessitats de compensació de desigualtats que requerisquen mesures diferenciades, l'informe ha de proposar les mesures de resposta més adients i donar les orientacions a l'equip educatiu i a la família o representants legals per a dur-les a terme.

4. Si la valoració sociopsicopedagògica conclou que l'alumna o l'alumne presenta necessitats específiques de suport educatiu o necessitats de compensació de desigualtats que requireixen mesures diferenciades, l'informe ha d'incloure la proposta del Pla d'Actuació Personalitzat, en els supòsits que es determinen en l'article 8 d'aquesta ordre.

5. L'informe sociopsicopedagògic té caràcter prescriptiu per a l'aplicació de les mesures de resposta de nivell III següents:

a. Enriquiment curricular que comporta programes específics complementaris o personal especialitzat de suport.

b. Programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment (PMAR).

c. Programa de Reforç per al quart curs d'ESO (PR4).

d. Programa d'Aula Compartida (PAC) en l'ESO.

e. Programes formatius de qualificació bàsica adaptada a persones amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat.

f. Cicles de formació professional bàsica de segona oportunitat, en el cas d'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat.

g. Altres mesures excepcionals de resposta de nivell III que determine reglamentàriament la conselleria competent en matèria d'educació.

6. L'informe sociopsicopedagògic té caràcter prescriptiu per a l'aplicació de totes les mesures de resposta de nivell IV, que són les següents:

a. Escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials.

b. Adaptació curricular individual significativa (ACIS) en l'ensenyament obligatori.

c. Programes personalitzats que comporten suports personals especialitzats.

d. Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars.

e. Flexibilització de l'inici de l'escolarització en el segon cicle de l'etapa d'Educació Infantil per a alumnat amb necessitats educatives especials.

f. Pròrroga de permanència d'un any més en el segon cicle d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

g. Pròrroga d'un any més de l'escolarització en l'ensenyament obligatori per a alumnat amb necessitats educatives especials.

- h. Flexibilització de la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals en els ensenyaments obligatoris o postobligatoris.
  - i. Flexibilització en la durada de l'etapa del Batxillerat.
  - j. Exempcions de qualificació en Batxillerat per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.
  - k. Flexibilització en la durada dels cicles formatius de formació professional per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.
  - l. Adaptació en les proves d'accés als ensenyaments postobligatoris i de règim especial.
  - m. Altres mesures de resposta de nivell IV que determine reglamentàriament la conselleria competent en matèria d'educació.
7. L'informe sociopsicopedgògic s'ha d'emetre en el termini màxim de 30 dies naturals des de la formalització de la sol·licitud, llevat que les circumstàncies degudament justificades ho impedisquen.
8. Les famílies o representants legals tenen dret a rebre una còpia en format accessible de l'informe sociopsicopedagògic, deixant constància per escrit amb el vistiplau la direcció o la titularitat del centre.
9. L'informe sociopsicopedagògic s'ha d'actualitzar, seguint el procediment explicat en l'article 6 d'aquesta ordre, quan siga necessari canviar les mesures de resposta proposades o incorporar-ne de noves que el requerisquen preceptivament. L'actualització ha de reflectir únicament les variacions produïdes i la informació que no estiga recollida ja en els informes anteriors, des de la consideració de què cada nova valoració complementa l'anterior i totes elles formen part de l'expedient administratiu de l'alumnat.
10. En el canvi d'etapa s'ha de revisar i actualitzar l'informe sociopsicopedagògic i fer la proposta de les mesures més adequades que faciliten l'accés, la participació, l'aprenentatge i el progrés de l'alumnat a la nova etapa.
11. A l'efecte de la present ordre, només tenen validesa els informes sociopsicopedagògics elaborats pels serveis especialitzats d'orientació, que comprenen els serveis psicopedagògics escolars, els departaments d'orientació, els gabinets psicopedagògics escolars autoritzats i els equips d'orientació especialitzats.

CAPÍTOL III

EL PLA D'ACTUACIÓ PERSONALITZAT

Article 8. Concepte i contingut del Pla d'actuació personalitzat (PAP)

1. El Pla d'actuació personalitzat (PAP) és el document que organitza les mesures de resposta, d'acord amb l'article 14 del Decret 104/2018, per a afavorir l'accés, la participació i l'aprenentatge de determinat alumnat que requereix mesures personalitzades, a partir de la proposta feta en l'informe sociopsicopedagògic.
2. El PAP té caràcter prescriptiu per a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, sempre que s'aplique alguna de les mesures següents:
- a. Adaptació curricular individual significativa (ACIS) a l'ensenyament obligatori.
  - b. Adaptacions d'accés que requereixen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries.
  - c. Programes específics personalitzats que requereixen suports personals especialitzats: adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge o la parla; autoregulació emocional i comportamental, altres programes personalitzats que impliquen suports personals especialitzats.
  - d. Pròrrogues de permanència extraordinària per a alumnat amb necessitats educatives especials.

- e. Flexibilització de l'escolarització, excepte en les mesures de flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil per a alumnat amb necessitats educatives especials i de flexibilització en la durada de l'etapa per a alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
  - f. Pla terapèutic per a l'escolarització transitòria en UET/HDIA.
  - g. Itinerari formatiu personalitzat per a l'alumnat amb necessitats educatives especials que cursa ensenyaments de formació professional.
  - h. Altres mesures que determine reglamentàriament la conselleria competent en matèria d'educació.
3. El PAP forma part de l'expedient acadèmic de l'alumnat per al qual s'aplica i ha de contenir, almenys i en funció de les necessitats educatives determinades a l'avaluació sociopsicopedagògica, els apartats següents:
- a. Dades personals i escolars de l'alumna o l'alumne.
  - b. Objectius que es persegueixen.
  - c. Agents que hi intervenen, incloent-hi la família i agents de l'entorn sociocomunitari.
  - d. Fortaleses, necessitats que presenta i barreres en l'accés, la participació i l'aprenentatge identificades.
  - e. Mesures educatives personalitzades d'accés, d'aprenentatge i de participació dels nivells II i III aplicades simultàniament.
  - f. Mesures educatives personalitzades d'accés, d'aprenentatge i de participació dels nivells III i IV previstes i criteris per a la retirada de cadascuna d'elles.
  - g. Personal especialitzat de suport, docent i no docent, necessari que hi participa, segons el grau d'intensitat que determina l'avaluació sociopsicopedagògica amb indicació, en cada cas, del tipus d'intervenció, el lloc i la freqüència. Això inclou:
    - L'horari de suport de cada professional que ha d'intervenir.
    - L'organització de les coordinacions del personal especialitzat de suport, docent i no docent, i, si escau, d'altres agents externs amb la tutora o el tutor i l'equip docent.
  - h. Actuacions a desenvolupar en els àmbits familiar i social.
  - i. Actuacions per a la transició per a l'alumnat que canvia d'etapa o per a l'alumnat que, per situacions de malaltia o per altres raons de caràcter excepcional, rep atenció educativa transitòria externa al centre.
  - j. Propostes que orienten l'itinerari formatiu personalitzat, en el cas de l'alumnat que acaba l'escolarització bàsica, a fi d'afavorir la transició a la vida activa, la progressió cap a una major inclusió i la inserció sociolaboral.
  - k. Seguiment i avaluació del PAP, d'acord amb el que s'especifica en l'article 9 d'aquesta ordre i que inclou:
    - Seguiment i avaluació del desenvolupament de cadascuna de les mesures
    - Seguiment i avaluació del progrés de l'alumnat.

Article 9. Procediment per al desenvolupament del Pla d'actuació personalitzat

1. El PAP té caràcter anual i es redacta a l'inici de cada curs escolar o immediatament després de l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic, en el cas en què l'avaluació psicopedagògica es realitze durant el curs escolar. L'equip docent, coordinat per la tutora o el tutor amb la **col·laboració de tot l'equip educatiu** implicat i l'assessorament del servei especialitzat d'orientació, és el responsable de la seua elaboració.
2. Trimestralment, coincidint amb les sessions d'avaluació, l'equip docent, amb la **col·laboració del personal especialitzat de suport**, ha d'avaluar i fer constar al document del PAP els resultats de les mesures de

resposta educativa dutes a terme, l'organització dels suports personals especialitzats i el progrés de l'alumnat.

3. En la sessió d'avaluació de final de curs, s'ha de valorar i acordar, a més, la continuïtat per al curs següent de les mesures de resposta educativa dutes a terme i introduir les modificacions que es consideren.

4. Les decisions sobre la modificació i, si és el cas, sobre la proposta d'aplicació de noves mesures de resposta, s'ha d'acordar de forma col·legiada per l'equip docent en les sessions d'avaluació, a proposta de qualsevol dels membres de l'equip i **tenint en compte l'opinió del personal especialitzat de suport**, de la família o representants legals de l'alumnat. Per a l'eliminació de qualsevol de les mesures s'han de considerar els criteris de retirada especificats en el PAP.

5. Després de cada sessió d'avaluació, **l'equip educatiu que ha participat ha de redactar un informe-resum** sobre la valoració realitzada, el qual s'ha d'adjuntar al document que s'utilitza en el grup classe per a comunicar a les famílies i a l'alumnat els resultats de l'avaluació.

6. La tutora o el tutor és la persona responsable d'informar les famílies del contingut del PAP, de la valoració dels seus resultats i de les modificacions acordades en cada sessió d'avaluació. Per a aquesta tasca pot comptar amb l'assessorament o la col·laboració del servei especialitzat d'orientació.

CAPÍTOL IV

RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Article 10. Mesures de resposta educativa per a la inclusió

1. Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades des d'un enfocament sistèmic que tenen com a objecte eliminar les barreres que limiten el desenvolupament de les competències i capacitats de l'alumnat, especialment d'aquell que es troba en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió i, d'aquesta manera, donar una resposta personalitzada a les seues necessitats.

2. Amb l'objecte de disposar el marc que faça possible la inclusió de tot l'alumnat en el centre, l'equip directiu ha d'assegurar la incorporació i desenvolupament de les línies generals d'actuació que es descriuen en l'article 4 del Decret 104/2018 en la planificació i en les pràctiques educatives del centre docent en cadascun dels quatre nivells de resposta que es descriuen en l'article 14 del mateix decret.

3. Els quatre nivells de resposta, que tenen un caràcter sumatori, progressiu i no exclouent, desenvolupen els principis de l'escola inclusiva en un procés continu de transformació cap a la millora, tot considerant la idiosincràsia del mateix centre i l'anàlisi dels factors que faciliten o dificulten la inclusió en el context escolar, familiar i sociocultural, a fi d'identificar i eliminar en cadascun dels nivells de resposta les barreres a la inclusió. Els elements que conformen el Projecte educatiu de centre (PEC) i el Pla d'actuació per a la millora (PAM) han d'incloure les diferents mesures de resposta per a la inclusió, les quals han de ser objecte d'avaluació periòdica en la memòria de la Programació general anual (PGA).

4. La proposta de mesures de resposta educativa són les que es descriuen en l'annex I, organitzades d'acord amb els quatre nivells i les dimensions d'accés, aprenentatge i participació recollides en les línies generals d'actuació del Decret 104/2018. Les mesures de nivell I i II es concreten en les instruccions d'inici de curs, en els documents generals i en totes les actuacions desenvolupades pels centres docents, dins la seua autonomia pedagògica, organitzativa i de gestió, que contribueixen a la inclusió de l'alumnat. En aquest sentit es consideren mesures ordinàries de resposta educativa les següents: el suport en grups ordinaris, els agrupaments flexibles, els reforços, els desdoblaments de grups, les adaptacions d'accés al currículum que no impliquen l'adopció de mesures de caràcter extraordinari, l'orientació educativa, psicopedagògica i professional, la tutoria, i la integració de matèries en àmbits de coneixement com a mesura de transició des de l'Educació Primària a l'Educació Secundària Obligatoria, així com aquelles altres que, en el marc de la

normativa vigent, proposen els centres com a part del seu projecte educatiu. Els criteris per a l'aplicació de les mesures curriculars extraordinàries de nivell III i les mesures de nivell IV es concreten en les seccions primera, segona i tercera d'aquest capítol.

5. Les mesures d'accés tenen com a objecte assegurar que tot l'alumnat pugua accedir a les experiències educatives comunes, la qual cosa implica planificar, proveir i organitzar els recursos i suports més adequats així com garantir l'accessibilitat física, sensorial, cognitiva i emocional de l'alumnat. Aquestes mesures es desenvolupen fonamentalment en els criteris bàsics per a l'orientació de mesures organitzatives i de funcionament del centre, contemplats en el seu Projecte educatiu, i en els protocols d'acollida i d'absentisme.

6. Les mesures d'aprenentatge fan referència a l'organització de les mesures curriculars, complint els requisits especificats en el punt 5 de l'article 4 del Decret 104/2018, les quals es desenvolupen en els diferents nivells de concreció curricular, les programacions didàctiques, les unitats didàctiques i les mesures curriculars incloses en el Pla d'actuació per a la millora (PAM).

7. Les mesures de participació tenen com a objecte implementar la cultura i els valors de l'educació inclusiva en les pràctiques educatives, cosa que implica el desenvolupament de mesures que afavoreixen la igualtat i la convivència, la valoració de la diversitat cultural i ètnica, el sentit de pertinença de l'alumnat a la comunitat global i local, al centre i al seu grup classe i, al temps, possibiliten la compensació de les situacions de desigualtat. Aquestes mesures es desenvolupen fonamentalment en el Pla d'igualtat i convivència, els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció, en el Pla d'acció tutorial, i a través de tots els programes, protocols i actuacions que fomenten de forma transversal la sostenibilitat, la salut i el benestar físic i emocional de l'alumnat.

8. La comissió de coordinació pedagògica ha de coordinar l'organització i implementació de les mesures de resposta per a la inclusió.

9. La direcció del centre autoritza les mesures curriculars extraordinàries de resposta de nivell III i totes les mesures de nivell IV que impliquen actes administratius en l'àmbit competencial dels centres docents i formalitzar la sol·licitud de les mesures que impliquen l'autorització per part de l'administració educativa. En el cas dels centres privats concertats, la titularitat del centre o els òrgans que aquesta determine autoritzen totes les mesures extraordinàries de nivell III i IV que impliquen actes administratius en l'àmbit competencial dels centres docents; la sol·licitud de les mesures que requereixen subvenció o concert de l'administració educativa és competència de la titularitat del centre.

10. Les mesures que impliquen actes administratius en l'àmbit competencial de les direccions territorials competents en matèria d'educació han de ser autoritzades per la persona titular de la direcció territorial de la província en què està ubicat el centre docent, que pot sol·licitar l'informe de la Inspecció d'Educació si ho considera rellevant per a la resolució del procediment.

11. Els equips directius, el professorat i els serveis especialitzats d'orientació, cadascú en l'àmbit de les seues competències, han d'adoptar les mesures perquè les famílies i l'alumnat reben assessorament i informació, de forma contínua i individualitzada, sobre les mesures de resposta educativa que s'adopten i les pautes que contribuïsquen a millorar el seu desenvolupament.

12. En la presa de decisions s'ha de prendre en consideració l'opinió de les famílies o representants legals i, sempre que siga possible i en funció de les seues possibilitats, de l'alumnat. També poden participar, si escau, altres agents dels contextos formals i informals on l'alumnat es relaciona habitualment, dins els processos de planificació centrada en la persona.

13. L'opinió de les famílies o representats legals s'ha de tenir en compte sempre que no vulnere la primacia del superior interès del menor i l'exercici de les potestats que té conferides la funció docent i orientadora per a garantir el dret fonamental de l'educació.

Secció primera. Mesures per a l'accés

Article 11. Adaptacions d'accés

1. Les adaptacions d'accés són mesures que poden aplicar-se en totes les etapes educatives i en qualsevol dels nivells de resposta i tenen com a objectiu facilitar l'accessibilitat als entorns normalitzats a l'alumnat que presenta necessitats educatives derivades de limitacions funcionals: motrius, sensorials o cognitives.
2. Les adaptacions d'accés impliquen la modificació o la provisió de suports espacials, materials, personals, de comunicació, metodològics o organitzatius perquè aquest alumnat pugua desenvolupar el currículum ordinari o, en el seu cas, el currículum adaptat.

11.1. Accessibilitat personalitzada amb mitjans comuns

1. Els centres docents, en el marc de la seua autonomia pedagògica, organitzativa i de gestió, han de disposar les mesures de resposta educativa de nivell I, II i III que possibiliten l'accessibilitat física, sensorial, cognitiva i comunicativa de tot l'alumnat i de la comunitat educativa.
2. Les actuacions d'accessibilitat personalitzada amb mitjans comuns, inclouen l'eliminació dels obstacles que dificulten el desplaçament o l'accés físic, la disposició de les condicions d'il·luminació i sonoritat, la senyalització i organització dels espais perquè puguen ser comprensibles i segurs, l'adaptació dels materials d'ús comú en format accessible, la implementació de sistemes de comunicació alternatius o augmentatius i totes aquelles actuacions que no impliquen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives de caràcter extraordinari.

11.2. Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars

1. Quan l'alumnat presenta necessitats específiques de suport educatiu i no són suficients les mesures d'accessibilitat dels mitjans comuns, el centre docent pot proposar mesures d'accessibilitat de nivell IV, que consisteixen en la provisió de materials singulars, la intervenció d'algun professional especialitzat o l'establiment de mesures organitzatives diferenciades que impliquen els espais i el temps.
2. Per a l'aplicació de les mesures d'accessibilitat amb mitjans específics o singulars se seguirà el procediment següent:
  - a. Abans de l'inici del curs, preferentment, o quan siguen detectades les possibles necessitats educatives especials d'una alumna o un alumne per part de l'equip docent del grup a què pertany, la tutora o el tutor, amb l'assessorament del servei especialitzat d'orientació, aplica les mesures d'accessibilitat amb mitjans comuns. Sols quan aquestes s'han demostrat insuficients, s'ha de sol·licitar al servei especialitzat d'orientació l'avaluació sociopsicopedagògica preceptiva i emissió del corresponent informe sociopsicopedagògic, d'acord amb el procediment especificat en l'article 6 d'aquesta ordre.
  - b. En el cas que l'alumna o l'alumne requereixca productes de suport individuals, per presentar necessitats educatives especials derivades de discapacitat, la direcció dels centres públics o la titularitat dels centres privats concertats els ha de sol·licitar a la conselleria competent en matèria d'educació, d'acord amb els criteris i procediments que dispose la normativa vigent per a aquest tràmit.
3. Les mesures d'accessibilitat personalitzades amb mitjans específics o singulars s'han de fer constar en l'expedient acadèmic de l'alumnat i cal consignar aquesta circumstància en els documents oficials d'avaluació, segons estableix la normativa vigent.

11.3. Accessibilitat de les proves d'accés als ensenyaments postobligatoris

1. L'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que sol·licita participar en les proves d'accés als ensenyaments de Formació Professional, ensenyaments de Règim Especial, Escoles Oficials d'Idiomes o a la universitat, i haja cursat l'Educació Secundària amb adaptacions d'accés té dret a l'adaptació d'aquestes proves, que poden incloure, d'acord amb les característiques de l'alumnat, modificacions en la durada i les condicions de realització de les proves o l'acompanyament d'una altra persona autoritzada per la comissió encarregada de disseny de les proves, durant el temps que dure aquesta. Aquesta adaptació es considera una mesura de resposta de nivell III i en cap cas pot implicar una modificació dels continguts bàsics a avaluar.
2. Per a això, la direcció o la titularitat del centre on està escolaritzat l'alumnat ha de comunicar amb la suficient antelació als centres on vagen a fer les proves o a les comissions encarregades de dissenyar-les el nombre i les característiques de l'alumnat susceptible de necessitar adaptacions en les proves d'accés. La sol·licitud ha d'anar acompanyada d'un informe sociopsicopedagògic que especifique les necessitats específiques de suport educatiu, el tipus d'adaptació requerida i la justificació que prèviament s'han aplicat les adaptacions sol·licitades.
3. Si l'alumnat no ha estat escolaritzat el curs anterior, les dites comissions han de sol·licitar, a petició del mateix alumnat, les propostes d'adaptació al departament d'orientació de l'últim centre educatiu on ha estat escolaritzat o, si no pot ser, al servei psicopedagògic escolar del sector corresponent al seu domicili. El departament d'orientació o el servei psicopedagògic escolar poden recavar la documentació pertinent a fi de completar la informació necessària per a fer aquestes propostes.
4. La direcció general competent en matèria d'inclusió ha d'establir els criteris sobre els tipus d'adaptació que poden realitzar-se en aquestes proves d'accés i els requisits per a la seua realització.

Article 12. Activitats complementàries i extraescolars

1. En la planificació de les activitats complementàries i extraescolars els centres han de tenir en compte que cap alumna i alumne pot quedar exclòs o discriminat per motius econòmics, limitacions funcionals o qualsevol altra circumstància.
2. En els casos que siga necessari, els centres han de planificar de forma personalitzada els continguts, els suports personals, ordinaris i especialitzats, i els mitjans materials, comuns i singulars, a l'efecte de garantir la igualtat d'oportunitats i la no discriminació en l'accés i participació de tot l'alumnat en aquestes activitats.
3. Per a l'autorització o subvenció d'activitats realitzades pels centres docents per part de la conselleria competent en matèria d'educació, els centres docents han de garantir que compleixen els criteris d'accessibilitat i no discriminació.

Article 13. Ajudes i beques a l'estudi

1. La conselleria competent en matèria d'educació ha de disposar les ajudes i beques per a garantir l'accés i la permanència en el sistema educatiu de l'alumnat amb situacions econòmiques desfavorides.
2. Els centres docents han de realitzar les actuacions necessàries, dins la seua autonomia pedagògica, organitzativa i de gestió, perquè l'alumnat amb condicions econòmiques desfavorides i altres situacions de desavantatge pugua accedir en igualtat d'oportunitats a tots els serveis i a les activitats programades pel centre: escolars, complementàries i extraescolars.
3. Així mateix la direcció del centre ha d'oferir informació i acompanyament a les famílies i a l'alumnat, en cas de ser major d'edat i tenir la capacitat civil, sobre les ajudes i beques disponibles, d'acord amb els requisits establits en cada convocatòria. Per a això pot comptar amb la col·laboració dels serveis socials i els serveis especialitzats d'orientació.

Secció segona. Mesures individuals per a l'aprenentatge i el progrés de tot l'alumnat en el seu grup

Article 14. Adequació personalitzada de les programacions didàctiques

1. Amb la finalitat que tot l'alumnat d'un grup-classe pugui assolir els objectius i les competències clau de l'etapa, el professorat ha de dissenyar les programacions didàctiques i realitzar les adequacions personalitzades que siguin necessàries per a donar resposta als diferents ritmes, estils i capacitats d'aprenentatge.
2. L'adequació personalitzada de les programacions didàctiques és una mesura de resposta ordinària de nivell II i III que pot aplicar-se en qualsevol etapa educativa i no requereix informe sociopsicopedagògic, sempre que no comporte suports extraordinaris o especialitzats.
3. Aquestes adequacions personalitzades han de partir dels continguts treballats en les unitats didàctiques del seu grup de referència, i poden suposar el treball en diferent nivell d'amplitud, la utilització de diverses metodologies, formes de representació i d'expressió, activitats i instruments d'avaluació.
4. Les adequacions personalitzades de les programacions didàctiques les realitza l'equip docent, els departaments didàctics o els departaments didàctics de la família professional corresponent en la Formació Professional, **amb la col·laboració, si és el cas, del personal especialitzat de suport** i l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació.
5. Per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals es poden realitzar adequacions curriculars d'ampliació o aprofundiment en els continguts de determinades matèries.
6. L'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat que haja requerit adequacions personalitzades de les programacions didàctiques s'ha de realitzar d'acord i en coherència amb el tipus d'adaptació realitzada. En qualsevol cas s'ha d'assegurar que haja assolit les competències necessàries per a aconseguir la titulació o la competència professional del títol corresponent.
7. En les adaptacions a les proves d'accés als ensenyaments postobligatoris s'ha de tenir en compte, si cal, les adequacions personalitzades que s'hagen realitzat en l'ensenyament bàsic obligatori, com s'especifica en l'article 11.3 d'aquesta ordre.

Article 15. Reforç pedagògic

1. El reforç pedagògic és una mesura de resposta de nivell III que pot aplicar-se en qualsevol etapa. Suposa l'adequació de la metodologia i de les estratègies organitzatives que els centres determinen, dutes a terme amb suports ordinaris.
2. La mesura de reforç pedagògic va adreçada a l'alumnat següent:
  - a. Alumnat que té dificultats d'aprenentatge en determinades àrees o matèries.
  - b. Alumnat que ha promocionat amb àrees o matèries no superades del curs anterior.
  - c. Alumnat que no promociona de curs.
3. El reforç pedagògic el planifica i l'aplica el professorat de les àrees o matèries implicades, coordinat per la tutora o el tutor. La direcció d'estudis organitza el professorat que hi participa, d'acord amb les directrius de la Comissió de Coordinació Pedagògica i del Claustre, tot considerant les hores de lliure disposició del professorat o les hores de reforç assignades als departaments didàctics.
4. La proposta de l'alumnat que ha de rebre reforç pedagògic la fa l'equip docent després de l'avaluació inicial del curs i al final de cada trimestre, amb l'assessorament del servei especialitzat d'orientació, sense perjudi

que aquesta mesura pugua adoptar-se en qualsevol moment en què es detecten les dificultats d'aprenentatge de l'alumnat.

5. Per l'alumnat que no promociona de curs, l'equip docent ha d'elaborar un pla específic de reforç adreçat a la superació de les dificultats detectades en el curs anterior.

6. En horari lectiu, el reforç s'ha de realitzar preferentment dins l'aula ordinària utilitzant estratègies organitzatives (desdoblements en grups heterogenis, docència compartida...) que beneficien tot l'alumnat del grup classe i possibiliten que l'alumnat que el rep pugua participar en les activitats de les unitats didàctiques programades en el seu grup de referència. Quan el suport es realitza fora de l'horari lectiu, l'objectiu ha de ser que l'alumnat supere al més aviat possible les seues dificultats i pugua participar en les millors condicions en les activitats educatives comunes.

7. L'equip docent ha d'avaluar, trimestralment i en finalitzar cada curs escolar, l'organització i els resultats de les mesures de reforç aplicades amb l'objecte de valorar el progrés de l'alumnat i prendre les decisions que corresponguen.

Article 16. Actuacions i programes d'enriquiment curricular

1. L'enriquiment curricular és una mesura de resposta de nivell III adreçada a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals que consisteix en l'ampliació dels objectius i continguts, la flexibilitat dels instruments i criteris d'avaluació, i l'ús d'una metodologia específica, tot considerant les capacitats, els interessos i l'estil d'aprenentatge de l'alumnat i el seu context sociofamiliar.

2. Aquesta mesura es desenvolupa dins l'aula ordinària, tot i que en determinats moments poden constituir-se xicotets grups fora l'aula ordinària per a treballar competències específiques. Inclou actuacions dins i fora de l'horari lectiu que impliquen també la família i el context sociocomunitari.

3. Les actuacions i programes d'enriquiment curricular les planifica i realitza l'equip docent, coordinat per la tutora o el tutor, amb la participació de l'alumnat i la família.

4. Aquestes actuacions s'han d'avaluar en les sessions d'avaluació de cada trimestre i de final de curs amb l'objecte de valorar el progrés de l'alumnat i prendre les decisions que corresponguen.

Article 17. Actuacions i programes d'ensenyament intensiu de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana per a l'alumnat nouvingut

1. Les actuacions educatives i programes intensius per a l'aprenentatge lingüístic han de tenir, segons el que estableix l'article 4 de la Llei 4/2018, per la qual es regula i promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià, l'objectiu final que l'alumnat aconseguisca una competència comunicativa que implique el domini de les dues llengües oficials, com a mitjà per a la integració en l'àmbit educatiu i social i en benefici d'una ciutadania activa, i complir els requisits següents:

a. S'han de planificar sobre la base de metodologies actives, que prioritzen el paper de l'alumnat i potencien l'ús de la llengua: tractament integrat de llengües, tractament integrat de llengües i contingut, aprenentatge basat en projectes, treball per tasques, aprenentatge cooperatiu, etc.

b. Les actuacions i programes per a l'adaptació lingüística de l'alumnat nouvingut han de servir de motivació i estímul per a l'actualització metodològica i la formació del professorat.

c. Han de quedar reflectides en els documents de gestió del centre: Projecte lingüístic de centre, incloent-hi el Pla de normalització lingüística; programacions didàctiques, Pla d'actuació per a la millora, Pla anual de formació.

2. Quan l'alumnat nouvingut té una competència lingüística inferior al nivell B1 del Marc Comú Europeu de Referència (MCERL) en qualsevol de les dues llengües oficials, tot considerant l'edat i la capacitat, que no li resulta funcional per a poder abordar amb èxit l'aprenentatge de les diferents assignatures, la intervenció educativa ha de prioritzar l'augment de la competència lingüística i l'eliminació de les barreres que limiten la comunicació, en coherència amb el Projecte lingüístic del centre.
3. A l'alumnat que s'incorpora al sistema educatiu valencià a partir del segon curs de Primària procedent d'altres sistemes educatius espanyols o estrangers, se li ha de realitzar, si cal, una adaptació d'accés al currículum de conformitat amb els objectius que s'estableixen en la Llei 4/2018.
4. En aquests casos, i d'acord a allò que s'estableix en l'article 9 de la Llei 4/2018, poden organitzar-se programes intensius de caràcter grupal destinats a l'adquisició de la competència lingüística, tot considerant que aquesta atenció específica ha de ser simultània a l'atenció en els seus grups ordinaris de referència, amb els quals aquest alumnat ha de compartir el major temps possible de l'horari setmanal.
5. És preceptiva l'avaluació d'aquest alumnat, si bé la seua tutora o tutor, oït l'equip docent, assessorat pel servei especialitzat d'orientació i amb el vistiplau de la direcció o la titularitat del centre, pot determinar l'aplicació de la mesura de resposta de nivell III consistent en la no avaluació en les àrees o matèries que s'establisquen durant el trimestre en el qual es matricula i el trimestre següent a la seua incorporació i quan el seu grau de desconeixement de les llengües vehiculars de l'ensenyament així ho aconselle. En aquest supòsit, en els documents oficials d'avaluació i en la informació a les famílies dels resultats de l'avaluació, s'ha de fer constar aquesta circumstància, així com les adaptacions curriculars i actuacions docents efectuades en aquest sentit. En cas que l'alumna o l'alumne finalitze el curs amb matèries qualificades com a insuficient per motiu de desconeixement de les llengües, l'equip docent haurà d'aplicar les mesures establides en matèria d'avaluació i promoció per la conselleria competent en matèria d'educació.
6. L'alumnat que presenta addicionalment un desfasament de més de dos anys en el seu nivell de competència curricular pot ser escolaritzat en el curs inferior al que li correspon per edat, i s'han d'adoptar les mesures de reforç necessàries que li permeten la integració escolar, la recuperació del desfasament i la continuació amb aprofitament els seus estudis. En el cas de progressar lingüísticament i superar aquest desfasament, s'ha d'incorporar al curs corresponent a la seua edat, sense perjudici que es puguen aplicar les adaptacions d'accés o curriculars que es consideren oportunes.

Article 18. Mesures per a l'alumnat esportista d'alt nivell, d'alt rendiment o d'elit

1. Per a l'alumnat que compagina els seus estudis amb la condició d'esportista d'alt nivell, d'alt rendiment o elit poden adoptar-se mesures ordinàries que comporten la flexibilització dels elements no prescriptius del currículum i la flexibilització de les condicions temporals i metodològiques.
2. Les mesures a aplicar a aquest alumnat són les establertes en la normativa específica per a aquest col·lectiu, i en la que regula l'admissió, l'avaluació, les convalidacions i les exempcions en els diferents ensenyaments.

Article 19. Mesures per a l'alumnat que cursa ensenyaments professionals de Música i/o Dansa

Les mesures a aplicar a l'alumnat que compagina els estudis d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat amb ensenyaments professionals de Música i Dansa són les establertes en la normativa que regula l'admissió, l'avaluació, les convalidacions i les exempcions en els ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat.

Article 20. Flexibilització en l'inici o la durada de les etapes educatives

20.1. Permanència d'un any més en el mateix curs

1. Aquesta mesura de resposta de nivell III pot aplicar-se en qualsevol curs de l'ensenyament obligatori i en batxillerat, amb l'objectiu que l'alumnat pugua assolir les competències que li faciliten el seu progrés acadèmic. Tot i que té un caràcter excepcional, no requereix de forma preceptiva una avaluació sociopsicopedagògica.
2. En l'etapa de l'Educació Primària, l'alumnat pot romandre un any més en el mateix curs una sola vegada. En l'Educació Secundària Obligatoria pot romandre un any més en el mateix curs una sola vegada i com a màxim dues vegades dins l'etapa. Quan la segona permanència es produeix en el tercer o quart curs, l'alumnat té dret a romandre en règim ordinari cursant Educació Secundària Obligatoria fins als dènou anys d'edat, complits l'any en què finalitza el curs.
3. L'alumnat que cursa l'etapa de Batxillerat pot romandre un any més en el mateix curs una segona vegada, tot i que, excepcionalment, pot fer-ho dues vegades en un mateix curs, amb l'informe favorable de l'equip docent.
4. Les decisions sobre la promoció de l'alumnat s'han d'adoptar en l'última sessió d'avaluació de cada curs escolar, en el context del procés d'avaluació contínua i, en les etapes de Primària i Secundària, s'ha de fer de forma col·legiada per part de l'equip docent, que pot comptar amb l'assessorament del servei especialitzat d'orientació.
5. Per a l'alumnat escolaritzat en l'ensenyament obligatori que se li aplica aquesta mesura, és preceptiu l'elaboració d'un Pla específic de reforç per al curs següent, elaborat per l'equip docent del grup, d'acord amb els criteris establits pel claustre de professorat i l'assessorament, si escau, del servei especialitzat d'orientació. Aquest pla específic de reforç està destinat a aconseguir que l'alumnat supere les dificultats que han motivat l'adopció de la mesura.

20.2. Flexibilitat en l'escolarització en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià

1. A l'alumnat que s'incorpora tardanament al sistema educatiu valencià, en l'ensenyament obligatori, per vindre d'altres països o per qualsevol altre motiu i que, per aquesta circumstància, presenta un desajustament curricular de més de dos cursos que li limita la participació i l'aprenentatge en el grup que li correspon per edat, se li pot aplicar la mesura de resposta de nivell III d'escolarització transitòria en el nivell que es considere més escaient, sense que pugua existir una diferència de més de dos cursos respecte al grup que correspondria a la seua edat cronològica.
2. Aquesta decisió l'adopta l'equip docent, amb l'assessorament del servei especialitzat d'orientació, prenent en consideració l'opinió de les famílies o representats legals en el preceptiu tràmit d'audiència.
3. Per a aquest alumnat, l'equip docent, coordinat per la tutora o el tutor, ha d'elaborar un Pla específic de reforç que facilite la seua integració escolar, la recuperació del desfasament curricular i la continuació amb aprofitament els seus estudis. En el cas de superar aquest desfasament, s'incorporarà al curs corresponent a l'edat.
4. La decisió d'incorporar l'alumna o l'alumne a un grup d'edat inferior de forma permanent comporta l'aplicació de la mesura de permanència d'un any més en el mateix curs que preveu l'article 20.1 d'aquesta ordre.

20.3. Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil per a alumnat amb necessitats educatives especials

1. Aquesta mesura de resposta de nivell IV pot aplicar-se de manera extraordinària a l'alumnat que s'ha d'escolaritzar per primera vegada en el segon cicle de l'Educació Infantil i l'informe sociopsicopedagògic justifica que, atenent a les circumstàncies maduratives de la xiqueta o el xiquet, és convenient posposar un any l'inici de l'escolarització, amb la possibilitat d'escolaritzar-se el curs següent en un grup d'edat inferior.

L'alumnat que reunisca les condicions explicitades en l'apartat anterior es podrà escolaritzar en les unitats autoritzades de 2-3 anys, si és possible. Així mateix, de forma excepcional, també pot romandre un curs escolar addicional en el tercer nivell d'un centre d'Educació Infantil de primer cicle.

2. Si, després de l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic, es decideix posposar un any l'escolarització, la família ha de donar la seua conformitat per escrit i el servei especialitzat d'orientació ha de custodiar l'expedient de la xiqueta o del xiquet fins al curs següent, en què ha de fer una revisió de la valoració sociopsicopedagògica a l'efecte d'adoptar les mesures més adequades.

3. Quan, de la nova valoració realitzada pel servei psicopedagògic escolar o el gabinet psicopedagògic autoritzat, es conclou que la proposta d'escolarització en un nivell inferior al que li correspon per edat és la més adequada, atenent les competències actuals de l'alumna o l'alumne i a les possibilitats de progrés, s'ha de seguir el procediment següent:

a. La direcció del servei psicopedagògic escolar tramita la proposta, abans de deu dies hàbils de la data de publicació de places educatives vacants, a la direcció territorial competent en matèria d'educació, adjuntant l'informe sociopsicopedagògic, la conformitat per escrit dels representats legals i, si és el cas, altres informes que es consideren rellevants per a la resolució del procediment.

En el cas que la família no done la conformitat per a l'aplicació de la mesura, s'escolaritzarà la xiqueta o el xiquet en el nivell que corresponga a la seua edat.

b. La persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació ha de resoldre la pertinència o no de la mesura, vista la proposta del servei psicopedagògic escolar i, en cas necessari, considerant l'informe de la Inspecció d'Educació. A més, ha de comunicar-ho, per escrit, al centre i als seus representats legals, abans de la primera data establida per a la publicació de llocs escolars vacants en el curs en què s'haja d'incorporar. La resolució s'ha d'adjuntar en l'expedient administratiu de l'alumna o l'alumne.

4. La mesura d'escolarització en un any inferior al que li correspon per edat és incompatible amb la mesura de permanència un any més en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials referida en l'article 20.4 d'aquesta ordre.

20.4. Pròrroga d'un any més de permanència en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

1. Aquesta mesura de resposta de nivell IV, de caràcter excepcional, està adreçada a l'alumnat amb necessitats educatives especials que es troba en l'últim curs de l'etapa d'Educació Infantil, quan es justifica que pot contribuir a optimitzar la seua maduració i inclusió socioeducativa i cursar amb millor garantia d'èxit l'etapa d'Educació Primària.

2. El procediment per a aplicar aquesta mesura és el següent:

a. La tutora o el tutor, a proposta de l'**equip educatiu**, formalitza la sol·licitud al servei especialitzat d'orientació, perquè, si procedeix, realitze l'avaluació sociopsicopedagògica i emeta el corresponent informe sociopsicopedagògic, d'acord amb el procediment establert en l'article 6 d'aquesta ordre.

La sol·licitud ha d'anar acompanyada d'informe de l'equip educatiu que incloga, almenys, el nivell de competència curricular, referida a les competències acadèmiques, socioafectives, d'autonomia i autoregulació, els suports que requereix i la repercussió sobre la seua socialització.

b. La direcció o la titularitat del centre, a la vista de l'informe de l'**equip educatiu** i de l'informe sociopsicopedagògic favorable a la mesura, ha de recavar la conformitat de la família, i en cas d'obtenir-la, procedirà a l'aplicació de la mesura.

c. Si la família no dóna la conformitat a la proposta, la direcció o la titularitat del centre ha de tramitar la sol·licitud a la direcció territorial competent en matèria d'educació abans de deu dies hàbils del procés de la publicació de places educatives vacants, adjuntant l'informe de l'equip educatiu, l'informe sociopsicopedagògic favorable a la mesura i altres informes que es consideren rellevants per a la resolució del procediment.

d. La persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació ha de resoldre la pertinença o no de la mesura, vista la sol·licitud del centre i, en cas de considerar-ho necessari, l'informe de la Inspecció d'Educació. A més, ha de comunicar-ho, per escrit, al centre i als representats legals de l'alumna o l'alumne abans de la primera data establida per a la publicació de llocs escolars vacants de l'últim curs de l'etapa d'Educació Infantil. La resolució s'ha d'adjuntar a l'expedient administratiu de l'alumna o l'alumne.

20.5. Prolongació de l'escolarització en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

1. La prolongació de l'escolarització en l'ensenyament obligatori és una mesura de resposta extraordinària de nivell IV destinada a l'alumnat amb necessitats educatives especials que ja ha esgotat la mesura de permanència en el mateix curs indicada en l'article 20.1 d'aquesta ordre, quan es conclou que pot afavorir la integració socioeducativa i l'accés posterior a itineraris acadèmics o professionals personalitzats adequats a les seues capacitats i interessos. Pot aplicar-se en qualsevol curs de l'escolarització obligatòria un màxim de dues vegades, una en l'etapa de Primària i una altra en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria.

2. El procediment per a aplicar aquesta mesura és el següent:

a. La tutora o el tutor, a proposta de l'**equip educatiu**, formalitza la sol·licitud al servei especialitzat d'orientació, perquè, si procedeix, realitza l'avaluació sociopsicopedagògica i emeta el corresponent informe sociopsicopedagògic, d'acord amb el procediment establert en l'article 6 d'aquesta ordre.

b. La direcció o la titularitat del centre, a la vista de l'informe de l'**equip educatiu** i de l'informe sociopsicopedagògic favorable a la mesura, ha de recavar la conformitat de la família, i en cas d'obtenir-la, procedirà a l'aplicació de la mesura.

c. Si la família no dóna la conformitat a la proposta, la direcció o la titularitat del centre ha de tramitar la sol·licitud a la direcció territorial competent en matèria d'educació abans de deu dies hàbils del procés de la publicació de places educatives vacants, adjuntant l'informe de l'equip educatiu, l'informe sociopsicopedagògic favorable a la mesura i altres informes que es consideren rellevants per a la resolució del procediment.

d. La persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació ha de resoldre la pertinença o no de la mesura, vista la sol·licitud del centre i, en cas de considerar-ho necessari, l'informe de la Inspecció d'Educació. A més, ha de comunicar-ho, per escrit, al centre i als representats legals de l'alumna o l'alumne abans de la primera data establida per a la publicació de llocs escolars vacants en les etapes implicades. La resolució s'ha d'adjuntar en l'expedient administratiu de l'alumna o l'alumne.

20.6. Flexibilització en la durada de l'etapa del Batxillerat per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

1. Quan una alumna o un alumne presenta necessitats educatives especials o, excepcionalment, qualsevol altra situació personal degudament acreditada que li impedeix seguir els estudis de Batxillerat en les condicions ordinàries i no existeix altra alternativa per a cursar els seus estudis, té l'opció de cursar en dos

anys acadèmics els continguts de les matèries de cadascun dels cursos, que als efectes del còmput per a la permanència en el Batxillerat en règim diürn li compten com un sols curs acadèmic. Aquesta mesura té la consideració de nivell IV i es pot aplicar en cada curs per separat o en els dos cursos.

2. El procediment per a aplicar aquesta mesura és el següent:

a. L'alumnat, en cas de ser major d'edat, o la família o representants legals han de fer una sol·licitud per escrit davant la direcció o la titularitat del centre, en la qual indiquen els motius i adjunten la documentació necessària que justifique l'adopció de la mesura, com ara informes mèdics o de situació personal. La mesura també pot ser sol·licitada per la seua tutora o tutor, a proposta de l'equip docent.

b. La direcció o la titularitat del centre, a la vista de la documentació presentada, ha de sol·licitar un informe a l'**equip educatiu** sobre la situació de l'alumna o l'alumne i la seua valoració respecte a la pertinència de la mesura.

c. Amb l'informe favorable de l'**equip educatiu**, la direcció o la titularitat del centre sol·licita l'avaluació sociopsicopedagògica al Departament d'Orientació. El personal especialista d'orientació educativa del centre ha de valorar la situació de l'alumna o l'alumne i els factors que justifiquen l'adopció d'aquesta mesura, i emet el corresponent informe sociopsicopedagògic, que inclou l'audiència a l'alumnat o a la família o representants legals, en la qual se'ls informa de la procedència o no de la mesura.

d. La direcció o la titularitat del centre, a la vista de l'informe de l'**equip educatiu** i de l'informe sociopsicopedagògic favorable a la mesura, ha de recavar la conformitat de la família, i en cas d'obtenir-la, procedirà a l'aplicació de la mesura.

e. Si la família no dóna la conformitat a la proposta, la direcció o la titularitat del centre ha de tramitar la sol·licitud a la direcció territorial competent en matèria d'educació abans de deu dies hàbils del procés de la publicació de places educatives vacants, adjuntant l'informe de l'equip educatiu, l'informe sociopsicopedagògic favorable a la mesura i altres informes que es consideren rellevants per a la resolució del procediment.

f. La persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació ha de resoldre la pertinència o no de la mesura, vista la sol·licitud del centre i, en cas de considerar-ho necessari, l'informe de la Inspecció d'Educació del centre. A més, ha de comunicar-ho, per escrit, a l'alumna o l'alumne o als seus representats legals i al centre, en el termini de trenta dies hàbils des de la recepció de la sol·licitud del centre.

3. El càlcul de la nota mitjana i l'expedició del títol per a l'alumnat que haja flexibilitzat la durada de l'etapa del batxillerat s'ha de realitzar en les mateixes condicions que per la resta d'alumnat, situació que s'ha de fer constar mitjançant diligència en el seu expedient acadèmic.

20.7. Flexibilització en la durada dels cicles formatius de Formació Professional per a alumnat amb necessitats educatives especials

1. Si en el procés d'identificació de les necessitats educatives especials o d'elaboració d'una adaptació ordinària o extraordinària d'accés es considera convenient, pot sol·licitar-se l'autorització de l'ampliació de la durada d'un cicle formatiu de formació professional per la complexitat que en determinats mòduls pot trobar aquest alumnat, que té la consideració de mesura de resposta de nivell IV.

2. Per a l'alumnat amb greus problemes d'audició, visió i motricitat o altres necessitats educatives especials degudament identificades, en el cas que haja esgotat el nombre màxim de convocatòries d'algun mòdul professional sense haver-lo superat, se li pot ampliar el nombre de convocatòries dels mòduls pendents, tenint en compte les seues característiques i circumstàncies personals, sempre que això afavorisca la finalització del cicle formatiu que estiga cursant. Queda exceptuat el mòdul de formació en centres de treball, que pot realitzar-se en tres convocatòries.

3. El procediment per a l'aplicació d'aquestes mesures és el mateix que s'especifica en l'article 20.6 d'aquesta ordre.
4. El càlcul de la nota mitjana i l'expedició del títol corresponent per a l'alumnat que haja modificat la durada del curs i del període d'escolaritat dels cicles formatius de Formació Professional s'ha de realitzar en les mateixes condicions que per a la resta d'alumnat.

20.8. Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals

1. La flexibilització de la durada dels diversos nivells, etapes i graus per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals és una mesura de resposta de nivell IV, de caràcter excepcional, que consisteix en la seua incorporació a un curs superior al que correspon al nivell acadèmic que està cursant, sempre que dispose d'un grau suficient de maduresa i d'adquisició de les competències clau per a cursar adequadament el curs al qual es proposa l'accés i es preveja que la mesura és la més adequada per al desenvolupament del seu equilibri personal i de la seua socialització.
2. Aquesta mesura pot adoptar-se fins a un màxim de dues vegades en l'ensenyament obligatori i una sola vegada en els ensenyaments postobligatoris, sense perjudi que, en casos excepcionals, l'administració educativa pugua adoptar mesures de flexibilització sense que existesca aquesta limitació.
3. En l'ensenyament obligatori, pot adoptar-se la mesura de flexibilització del període d'escolarització en les situacions següents:
  - a. L'anticipació de l'escolarització en el primer curs de l'Educació Primària.
  - b. La reducció en un any l'escolarització en qualsevol dels cursos de l'etapa de Primària com a conseqüència de la incorporació de l'alumna o alumne a un curs superior al que li correspon per edat, sempre que no s'haja anticipat l'inici de l'escolarització previst en el punt anterior.
  - c. La reducció en un any l'escolarització en qualsevol dels cursos de l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria com a conseqüència de la incorporació de l'alumna o alumne a un curs superior al que li correspon per edat.
4. En els ensenyaments de Formació Professional, de Batxillerat i en els ensenyaments de règim especial, la flexibilització de la durada dels diferents nivells, cicles o graus per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals consisteix en la seua incorporació a un curs superior al que li correspondria, sempre que la reducció d'aquests períodes no supere la meitat del temps establert amb caràcter general.
5. El procediment per a aplicar aquesta mesura és el següent:
  - a. La tutora o el tutor, a proposta de l'**equip educatiu**, formalitza la sol·licitud al servei especialitzat d'orientació, perquè, si procedeix, realitze l'avaluació sociopsicopedagògica i emeta el corresponent informe sociopsicopedagògic, d'acord amb el procediment establert en l'article 6 d'aquesta ordre.

La sol·licitud d'avaluació sociopsicopedagògica ha d'incloure un informe de l'**equip educatiu** que justifique que l'alumna o l'alumne disposa de les competències necessàries per a cursar amb aprofitament el curs en el qual es vol escolaritzar i es preveu que pot millorar el desenvolupament acadèmic i socioafectiu.

b. Si la mesura és procedent, la direcció o la titularitat del centre ha de tramitar la sol·licitud a la direcció territorial competent en matèria d'educació, de l'1 al 30 d'abril en previsió del curs següent, adjuntant l'informe de l'**equip educatiu**, l'informe sociopsicopedagògic favorable a la mesura, la conformitat de la família o representats legals i altres informes que es consideren rellevants per a la resolució del procediment.

c. La persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació ha de resoldre la pertinència o no de la mesura, vista la sol·licitud del centre i, en cas de considerar-ho necessari, l'informe de la Inspecció d'Educació. A més, ha de comunicar-ho, per escrit, al centre i als representats legals de l'alumna o

l'alumne abans de la primera data establida per a la publicació de llocs escolars vacants en les etapes implicades. La resolució s'ha d'adjuntar a l'expedient administratiu de l'alumna o l'alumne.

6. Aquesta mesura de flexibilització ha d'anar acompanyada de mesures i programes d'atenció específica que contribuïsquen al desenvolupament ple i equilibrat de les seues capacitats i de la personalitat.

7. A l'alumnat que se li autoritza la mesura de flexibilització de l'etapa havent cursat tercer d'ensenyament secundari obligatori se l'expedirà el títol de graduat en Educació Secundària Obligatòria, sempre que haja assolit les competències de l'etapa, situació que s'ha de fer constar mitjançant diligència en l'expedient acadèmic de l'alumnat.

8. L'alumnat que en finalitzar el primer curs del batxillerat es considera que ha assolit les competències de l'etapa per a l'obtenció del títol de Batxillerat, se li expedirà aquest i podrà realitzar la prova d'accés a la universitat, situació que s'ha de fer constar mitjançant diligència en seu l'expedient acadèmic.

9. El càlcul de la nota mitjana de l'etapa de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat s'ha de fer considerant les qualificacions obtingudes en els cursos que ha superat.

Article 21. Adaptacions curriculars individuals significatives a l'ensenyament obligatori

1. L'adaptació curricular individual significativa (ACIS) és una mesura de resposta extraordinària de nivell IV adreçada a l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en l'ensenyament obligatori, quan la distància entre el currículum ordinari oficial que correspon al grup al qual pertany i el currículum adaptat siga de dos o més cursos.

2. Les ACIS també poden realitzar-se, de forma extraordinària, en l'ensenyament obligatori, a l'alumnat amb altres necessitats específiques de suport educatiu que presenta un desfasament curricular de dos o més cursos i que, havent aplicat les mesures ordinàries corresponents i realitzada l'avaluació sociopsicopedagògica, es conclou que aquesta mesura pot compensar el risc d'exclusió socioeducativa.

3. Per a aplicar aquesta mesura, la tutora o el tutor, a proposta de l'**equip educatiu**, formalitza la sol·licitud al servei especialitzat d'orientació, perquè realitze l'avaluació sociopsicopedagògica i emeta el corresponent informe sociopsicopedagògic, d'acord amb el procediment establert en l'article 6 d'aquesta ordre.

4. Les ACIS les elabora el professorat responsable de l'assignatura, coordinat per la tutora o el tutor, amb la col·laboració de l'equip educatiu o del departament didàctic i l'assessorament del servei especialitzat d'orientació i del personal especialitzat de suport, a partir de les programacions didàctiques del grup de referència.

5. Es pot realitzar una ACIS d'una o diverses assignatures o del conjunt d'aquestes. Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat intel·lectual moderada o greu, les ACIS poden configurar-se de manera globalitzada en competències clau i tinguen com a objectiu el desenvolupament de l'autonomia personal en els diferents àmbits de la vida quotidiana -escolar, familiar i comunitari- i l'obtenció d'una qualificació professional d'acord amb les seues capacitats i interessos.

6. Les ACIS s'han d'actualitzar a l'inici de cada curs escolar i estan sotmeses a un procés de seguiment continuat, dins els processos ordinaris d'avaluació, a fi d'introduir les modificacions que es consideren oportunes en funció del progrés de l'alumna o l'alumne. És preceptiva l'actualització de les ACIS en finalitzar l'etapa d'Educació Primària, abans de la incorporació de l'alumnat a l'Educació Secundària Obligatòria.

7. L'avaluació i la promoció han de prendre com a referent els criteris d'avaluació fixats en aquestes adaptacions. Els resultats de l'avaluació de les assignatures que hagen estat objecte d'adaptació curricular individual significativa s'expressen en els mateixos termes i amb les mateixes escales que estableix la normativa vigent per a la resta de l'alumnat, i s'han de consignar en les actes i en l'expedient acadèmic de l'alumna o alumne amb l'expressió «ACIS» en cadascuna de les signatures afectades.

8. A l'alumnat amb ACIS que, en finalitzar l'Educació Secundària Obligatòria, haja aconseguit les competències clau i els objectius de l'etapa, se li expedirà el títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.

Article 22. Programes per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla

1. Els programes específics per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla són mesures de nivell IV adreçades a l'alumnat escolaritzat en l'etapa d'educació infantil i en les etapes obligatòries que requereix una atenció intensiva i especialitzada en aquest àmbit. L'objectiu és que desenvolupe i assolisca les competències comunicatives i lingüístiques funcionals en els contextos d'interacció i aprenentatge en els quals participa.
2. Aquests programes els desenvolupa l'equip docent amb la col·laboració del personal especialitzat d'audició i llenguatge i la participació de tots els agents amb qui l'alumnat es comunica de forma habitual, d'acord amb el que disposa el seu pla d'actuació personalitzat.
3. Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials que presenta dificultats greus en la comunicació, el llenguatge o la parla aquests programes han de formar part de la seua adequació curricular.
4. Per a l'accés a aquests programes l'alumnat requereix un informe sociopsicopedagògic elaborat pel servei especialitzat d'orientació.

Article 23. Exempcions de qualificació en Batxillerat per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

1. L'exempció de qualificacions en determinades matèries és una mesura de resposta extraordinària de nivell de resposta IV que s'aplica a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat motriu, auditiva o visual que cursa estudis de Batxillerat i per al qual no siga possible realitzar adaptacions d'accés o adequacions curriculars personalitzades ordinàries sense afectar el nivell bàsic dels continguts exigits.
2. L'exempció de qualificacions no implica l'excepció de cursar l'assignatura. Per aquest motiu, a l'alumnat que se li autoritza aquesta mesura ha d'assistir obligatòriament a les classes i el professorat li ha de realitzar les adaptacions que siguen necessàries per a poder garantir el màxim nivell de participació i d'aprenentatge.
3. El procediment per a aplicar aquesta mesura és el que estableix la normativa autonòmica que regula l'avaluació en Batxillerat.

Article 24. Itineraris formatius personalitzats en la Formació Professional

1. Els centres que imparteixen la Formació Professional han de dissenyar itineraris que s'adapten als diferents ritmes i circumstàncies de l'alumnat i, **d'aquesta manera**, faciliten la implantació de les diferents adaptacions, **la inclusió educativa i la inserció sociolaboral**. Així mateix, han de realitzar una oferta parcial de mòduls que permeten l'acreditació de competències professionalitzadores.
2. A fi d'acreditar determinades competències professionals, l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat, a proposta dels departaments de les famílies professionals corresponents, pot cursar un o alguns dels mòduls professionals del cicle formatiu que es consideren més apropiats, tot considerant les seues capacitats i la proposta de l'informe sociopsicopedagògic.
3. L'alumnat amb greus problemes d'audició, visió i motricitat o altres necessitats educatives especials degudament identificades, té dret a presentar-se a l'avaluació i qualificació d'un mateix mòdul professional fins a un màxim de sis vegades.

4. A l'alumnat que haja cursat i superat una part dels mòduls d'un cicle formatiu se li expedirà el corresponent certificat d'aquests i de les unitats de competència adquirides a través de la superació dels mòduls professionals associats a aquestes unitats de competència.

Article 25. Itineraris formatius personalitzats en la Formació de Persones Adultes

1. El professorat dels centres de Formació de persones adultes ha de realitzar una valoració inicial individual de cadascuna de les persones participants, la qual té com a objectiu conèixer les seues característiques a fi de determinar l'adscripció a un nivell educatiu determinat, orientar itineraris personalitzats i detectar possibles necessitats específiques de suport educatiu.
2. El Departament d'Orientació ha d'identificar les necessitats educatives especials i col·laborar amb el professorat en l'orientació acadèmica i professional. Si el centre no disposa de Departament d'Orientació, la direcció general competent en matèria d'orientació designarà el servei especialitzat d'orientació de la zona que ha de realitzar aquestes funcions.
3. Si la persona participant s'incorpora sent menor d'edat i procedeix d'un centre del sistema educatiu reglat ha d'aportar, a través de l'expedient acadèmic i del Consell Orientador, la informació necessària per a la seua valoració.
4. El professorat del centre de Formació de Persones Adultes, amb la col·laboració, si és el cas, del Departament d'Orientació, ha d'orientar l'itinerari formatiu de les persones participants amb necessitats específiques de suport educatiu cap a les opcions que estiguen més d'acord amb les seues capacitats, destreses, interessos i opcions d'ocupabilitat, a fi d'incrementar les seues possibilitats d'integració sociolaboral.
5. A les persones participants amb necessitats específiques de suport educatiu que no puguen obtenir el títol de graduat en Educació Secundària Obligatòria a través de la formació de persones adultes, se'ls lliurarà, en finalitzar la seua estança al centre, una certificació amb les competències assolides en els diferents mòduls formatius i el nombre d'anys cursats.

Secció tercera. Mesures grupals vinculades a programes específics per a l'aprenentatge i el progrés de l'alumnat

Article 26. Programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment (PMAR)

1. El Programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment (PMAR) és una mesura de resposta de nivell III adreçada a l'alumnat que cursa el tercer curs de l'ESO i presenta dificultats rellevants d'aprenentatge no atribuïbles a la falta d'estudi o d'interés. Té com a finalitat facilitar que tot l'alumnat assolisca els objectius i adquirisca les competències corresponents.
2. Per a l'accés a aquests programes és preceptiu un informe sociopsicopedagògic elaborat pels serveis especialitzats d'orientació.
3. Els criteris d'accés, organització i funcionament són els que disposa la normativa que regula aquests programes.

Article 27. Programa de reforç per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria (PR4)

1. El Programa de reforç per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria (PR4) és una mesura de resposta de nivell III adreçada a l'alumnat que demostra interès a obtenir el títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria (ESO) i que, en cursos anteriors, ha presentat dificultats generalitzades

d'aprenentatge. Aquest programa té com a finalitat que l'alumnat desenvolupe les competències clau i assolisca els objectius generals de l'etapa.

2. Per a l'accés a aquests programes és preceptiu un informe sociopsicopedagògic elaborat pels serveis especialitzats d'orientació, en el cas que l'alumnat no procedisca d'un grup de PMAR de tercer de l'ESO.
3. Els criteris d'accés, organització i funcionament són els que disposa la normativa que regula aquests programes.

Article 28. Programa d'aula compartida (PAC) per a l'alumnat amb risc d'exclusió social en l'Educació Secundària Obligatòria

1. El programa d'aula compartida (PAC) és una mesura de resposta de nivell III adreçada a l'alumnat en risc d'exclusió social matriculat en els centres d'Educació Secundària Obligatòria que presenta conductes disruptives, dificultats d'adaptació al medi escolar i tendència a l'absentisme escolar crònic o a l'abandonament escolar. Té com a finalitat reduir l'absentisme i l'abandonament escolar prematur, reforçar les competències clau, fomentar actituds cooperatives i aconseguir el màxim desenvolupament personal, intel·lectual, social i emocional de l'alumnat.
2. Per a l'accés a aquests programes és preceptiu un informe sociopsicopedagògic elaborat pels serveis especialitzats d'orientació.
3. Els criteris d'accés, organització i funcionament són els que disposa la normativa que regula aquests programes.

Article 29. Programes formatius de qualificació bàsica

1. Els programes formatius de qualificació bàsica són una mesura de resposta de nivell III que implica una oferta formativa adaptada a les necessitats específiques de l'alumnat que ha abandonat l'ensenyança reglada sense haver aconseguit els objectius previstos en l'Educació Secundària Obligatòria. Aquests programes s'han d'adaptar a les circumstàncies personals dels destinataris i possibilitar la seua inserció sociolaboral.
2. Aquests programes poden oferir-se en dues modalitats:
  - a. Programes formatius de qualificació bàsica ordinaris, que es considera una mesura de resposta de nivell III.
  - b. Programes formatius de qualificació bàsica adaptada a les persones amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat, que es considera una mesura de resposta de nivell IV.
3. Per a l'accés als programes formatius de qualificació bàsica adaptada a les persones amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat l'alumnat requereix un informe sociopsicopedagògic elaborat pel servei especialitzat d'orientació.
4. Amb caràcter general, poden accedir a aquests programes jòvens de setze anys, o més, complits fins al 31 de desembre de l'any d'inici del programa que no hagen obtingut el títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.
5. Els requisits específics d'accés de l'alumnat, les condicions d'organització i els centres autoritzats vénen determinats pel que especifica la normativa que regula els programes formatius de qualificació bàsica.

Article 30. Formació professional bàsica de segona oportunitat

1. La formació professional bàsica de segona oportunitat és una mesura d'ocupabilitat inclosa en el Pla d'Ocupació Juvenil que està recollida en l'article 106 de la Llei 18/2014, de 15 d'octubre. Aquesta mesura està adreçada a persones joves que van abandonar de forma prematura els estudis, o qualssevol altra causa de caràcter similar, que compleixen els requisits següents:

- a. Tenir almenys dèsset anys complits l'any natural en què se sol·licita l'FP Bàsica de segona oportunitat.
- b. Acreditar que no es posseeix cap títol d'FP o qualsevol altre títol que acredite la finalització d'estudis secundaris complets
- c. Trobar-se sense ocupació i no estar escolaritzat.

2. Per a l'accés d'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat a la formació professional bàsica de segona oportunitat és requisit un informe sociopsicopedagògic elaborat pel servei especialitzat d'orientació.

3. Els requisits específics i prioritats d'accés de l'alumnat, les condicions d'organització i els centres autoritzats vénen determinats per la normativa vigent que regula la formació professional de segona oportunitat.

Article 31. Programes formatius que faciliten l'aprenentatge al llarg de la vida en la formació de les persones adultes

1. Els centres de formació de persones adultes ofereixen programes, presencials i a distància, que possibiliten l'aprenentatge al llarg de la vida i incrementen les seues possibilitats d'inserció sociolaboral.
2. Aquests programes formatius són els que determina la normativa vigent que regula la formació de les persones adultes.

Secció quarta. Mesures per a la participació

Article 32. Mesures personalitzades per a la participació

1. Les mesures personalitzades per a la participació són mesures de resposta de nivell III i IV adreçades a l'alumnat que requereix una intervenció sistemàtica, personalitzada i singular en l'àmbit del desenvolupament emocional, interpersonal, social, conductual i de la salut.

2. A més de les mesures generals de nivell I i II adreçades a l'alumnat del centre i d'un grup classe, s'han de desenvolupar les actuacions d'acompanyament i suport personalitzat per a qualsevol alumna o alumne que en un moment determinat les pugui necessitar, per estar vivint, entre altres, situacions d'inestabilitat emocional, de malaltia, d'exclusió, discriminació, violència o desprotecció. Aquestes actuacions d'acompanyament i suport especialitzat impliquen, entre altres, el desenvolupament de protocols d'igualtat i convivència i d'actuacions que impliquen emocionalment l'alumnat, reforcen la seua autoestima, el sentit de pertinença al grup i al centre, i el preparen per a interaccions positives en contextos socials habituals.

3. Les mesures personalitzades per a la participació de nivell III són les següents:

- a. Mesures amb una alumna o alumne i amb un grup d'alumnat diferenciat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, per al desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- b. Mesures de prevenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- c. Notificació de possibles situacions de desprotecció de menors detectades des de l'àmbit educatiu.

- d. Cursos de promoció de la participació sociocultural i laboral, de competència digital i d'educació mediambiental adreçats a les persones participants en la formació de persones adultes.
- e. Altres actuacions personalitzades per a la participació de nivell de resposta III regulades per l'Administració o de disseny propi pels centres docents, dins l'àmbit de la seua autonomia pedagògica i organitzativa.
4. Les mesures personalitzades per a la participació de nivell IV són les següents:
- a. Actuacions d'acompanyament personalitzat a l'alumnat i a la seua família que impliquen programes específics personalitzats per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions o habilitats de comunicació interpersonal i de relació social en els contextos habituals i de futura incorporació.
- b. Programes específics personalitzats per a afavorir de la implicació, l'autoestima i la confiança en les possibilitats i fortaleces personals.
- c. Programes específics personalitzats per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i l'aprenentatge d'habilitats de comunicació interpersonal i relació social en diversos contextos.
- d. Programes específics amb l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta com a part del protocol d'actuació en supòsits de conductes i comportaments que alteren la convivència de forma greu i reincident en el centre i l'aula.
- e. Accions i programes que es deriven de l'aplicació de les fases de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un grup diferenciat d'alumnat, amb acompanyament dels implicats, a una alumna o alumne determinats i a les famílies.
- f. Pla terapèutic per a l'alumnat amb problemes greus de salut mental.
- g. Altres actuacions personalitzades per a la participació de nivell de resposta IV regulades per l'Administració.
5. Aquestes mesures les aplica l'equip docent i **el personal especialitzat de suport**, amb la col·laboració i coordinació del servei especialitzat d'orientació i, si és el cas, d'agents externs especialitzats dels àmbits de la salut o de benestar social, d'acord amb el pla d'actuació personalitzat.

Secció cinquena. Processos de transició educativa

Article 33. Processos de transició entre nivells, cicles, etapes i modalitats d'escolarització

1. Els processos de transició comprenen tots els moments de canvi de nivells, cicles, etapes i modalitats d'escolarització de l'alumnat. Els centres educatius, amb la col·laboració dels serveis especialitzats d'orientació, han de planificar adequadament aquests processos a fi de garantir el transvasament d'informació, la continuïtat de les actuacions educatives i la detecció de necessitats que poden produir-se en aquestes situacions, en què les barreres i les desigualtats es manifesten amb més freqüència i intensitat.
2. Tot el professorat ha de tenir la informació necessària per a garantir-ne l'adequat transvasament i la continuïtat de les actuacions entre nivells educatius.
3. Els centres d'Educació Infantil i Primària han de dissenyar un Pla de transició de l'etapa d'Infantil a l'etapa de Primària que incloga la progressiva adaptació de l'alumnat, el transvasament de la informació i les actuacions d'informació i assessorament a les famílies, que han de començar, almenys, durant el tercer trimestre de l'últim curs de l'etapa d'Infantil i prolongar-se fins al primer trimestre de l'etapa de Primària. Abans de l'inici de curs s'han de preveure les adaptacions necessàries que faciliten la transició, l'adaptació i

la progressió educativa a la nova etapa, així com l'organització de les mesures i suports per a l'alumnat que ho requerisca. En el cas dels centres que imparteixen únicament l'etapa d'Educació Infantil, el Pla de transició s'ha d'elaborar conjuntament amb els centres d'Educació Primària als quals estan adscrits.

4. En el marc del Pla de transició de l'etapa d'Educació Primària a l'etapa d'Educació Secundària, s'han d'organitzar els mecanismes necessaris per a garantir la transmissió adequada de la informació rellevant, la progressió acadèmica de l'alumnat i la seua inclusió socioeducativa. L'equip docent de primer de l'Educació Secundària Obligatoria ha de disposar d'aquesta informació abans de l'inici de curs escolar i tenir-la en compte per a organitzar la resposta educativa.

5. En finalitzar l'Educació Secundària Obligatoria, la tutora o el tutor, en l'exercici de l'acció tutorial, amb la participació i l'assessorament del Departament d'Orientació, ha de proporcionar l'orientació sobre els itineraris acadèmics i professionals de tot l'alumnat, informació que s'ha d'incloure en el consell orientador.

6. Per a l'alumnat amb greus problemes d'audició, visió, motricitat o altres necessitats educatives especials degudament identificades, que se l'orienta cap a la Formació Professional específica –donada l'especificitat de cada cicle formatiu– la tutora o el tutor ha de sol·licitar, a través de la direcció o la titularitat del centre, un informe del departament de la família professional corresponent. L'informe ha d'indicar les capacitats i habilitats que requereix l'alumna o l'alumne per a poder assolir les competències que capaciten professionalment en relació al cicle formatiu que desitja cursar i, al mateix temps, ha de servir per a considerar o variar l'orientació proposada inicialment.

7. Quan s'haja de modificar la modalitat d'escolarització, els centres implicats han de dur a terme les actuacions personalitzades de transició, que inclouen el transvasament d'informació, l'orientació, l'acompanyament a les famílies i les mesures per a facilitar l'adaptació de l'alumnat en el nou context. Aquestes actuacions s'han de planificar i posar en marxa amb l'antelació suficient i han d'estar planificades conjuntament pels dos centres, ordinari i específic.

8. Els plans de transició també han de contemplar les actuacions personalitzades per a l'alumnat que, per motius de mesures judicials o malaltia de llarga durada, no pot assistir a centre docent. Els serveis especialitzats d'orientació han d'assessorar el professorat corresponent en el disseny, l'aplicació i seguiment d'aquestes accions personalitzades.

CAPÍTOL V

PERSONAL DE SUPORT A LA INCLUSIÓ

Article 34. Personal de suport

1. El personal de suport per a la inclusió de l'alumnat comprén tot el personal del centre, especialitzat i no especialitzat, i, en un sentit més ample, inclou també l'alumnat, les famílies, el voluntariat i altres agents o entitats del context sociocomunitari que col·laboren en el desenvolupament de la resposta educativa, en el marc del projecte educatiu.

2. El suport s'ha de facilitar, preferentment, junt amb el grup-classe de referència, tot i que en el cas que siga necessària una actuació més específica i diferenciada, pot realitzar-se de forma individualitzada o mitjançant agrupaments de l'alumnat, sempre amb criteris inclusius. En tots els casos ha d'haver-hi una coordinació estreta entre el personal de suport i el professorat que imparteix les àrees, matèries o mòduls, a fi de planificar adequadament la intervenció i garantir la complementarietat de les actuacions educatives i la transferència dels aprenentatges.

3. La direcció d'estudis ha d'organitzar els suports personals, d'acord amb els criteris del Claustre, les directrius de la comissió de coordinació pedagògica o l'òrgan del centre que tinga atribuïdes aquestes funcions i, en el cas del personal especialitzat de suport, els plans d'actuació personalitzats de l'alumnat. Per

a aquesta tasca ha de comptar amb l'assessorament del servei especialitzat d'orientació i, si és el cas, del **personal especialitzat de suport**.

Article 35. Personal especialitzat de suport a la inclusió

1. Té la consideració de personal especialitzat de suport a la inclusió, el personal docent i no docent que, per la seua formació i funcions atribuïdes reglamentàriament, ocupa, en els centres, llocs de caràcter singular per a l'atenció especialitzada a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

2. Els centres docents que imparteixen les etapes d'infantil, primària i educació secundària obligatòria compten amb personal docent especialitzat de suport de pedagogia terapèutica i d'audició i llenguatge, d'acord amb el que determina la normativa vigent sobre plantilles en l'àmbit educatiu, el tipus de centre i les necessitats de l'alumnat. La conselleria competent en matèria d'educació pot incorporar altre personal docent especialitzat de suport i ha de definir els perfils professionals per a ocupar determinats llocs de caràcter singular.

3. Els centres docents poden comptar també amb personal no docent especialitzat de suport, que col·labora amb el professorat en la resposta educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials, d'acord amb el PAP, a fi d'incrementar la seua autonomia i facilitar l'accés al currículum, dins l'àmbit de les competències i funcions que la normativa vigent i els seus acords laborals hi disposen. Aquest personal inclou, entre altres, el personal educador d'educació especial dels centres públics; el personal auxiliar dels centres concertats que dona suport l'alumnat en tasques higiene, alimentació, mobilitat, etc.; el personal de fisioteràpia; el personal de suport en llengua de signes i altre personal que l'Administració determine, d'acord amb les necessitats de l'alumnat escolaritzat en sistema educatiu.

4. **El personal especialitzat de suport forma part dels equips educatius dels centres docents** i pot desenvolupar la seua tasca en un únic centre o en diversos centres d'una mateixa zona educativa, de manera puntual o sistemàtica, garantint en qualsevol cas la dotació suficient per a atendre adequadament tot l'alumnat. En els centres d'Educació Secundària s'integra en el departament d'orientació, si n'hi ha, i en els centres d'Educació Infantil i Primària s'inclou en els equips de suport a la inclusió referits en l'article 44 d'aquesta ordre.

6. La intervenció del personal especialitzat de suport s'ha de realitzar d'acord amb el Pla d'actuació personalitzat de l'alumnat i realitzar-se en estreta coordinació amb les tutores i els tutors, els equips docents, el servei especialitzat d'orientació i altres professionals, del centre o externs, que hi intervenen.

7. El tipus i durada de la intervenció es determinen en funció del grau i la intensitat del suport que l'alumnat requereix, establits en l'informe sociopsicopedagògic i concretats en el pla d'actuació personalitzat.

8. El personal especialitzat d'audició i llenguatge i de fisioteràpia ha de realitzar una intervenció de caràcter educatiu. Les intervencions de caràcter mèdic o sanitàries s'han de derivar i atendre des del sistema de salut.

9. En les sessions d'avaluació trimestrals i de final del curs, **l'equip educatiu**, assessorat pel servei especialitzat d'orientació, **ha de valorar i prendre decisions de forma col·legiada sobre la continuïtat o la retirada dels suports personals especialitzats**, prenent com a referent els criteris establits en el Pla d'actuació personalitzat. La tutora o el tutor han d'escoltar i informar la família o els representats legals d'aquestes decisions i deixar-ne constància en el document del Pla d'actuació personalitzat.

10. Al final de cada trimestre i del curs escolar, **el personal especialitzat de suport**, coordinat per les tutores o els tutors, **ha d'elaborar, de forma conjunta, un informe per a cada alumna o alumne atés**, que inclou els aspectes treballats, el progrés aconseguit i, si escau, les orientacions i recomanacions en l'àmbit familiar que poden contribuir a aconseguir els objectius plantejats. S'ha de tindre en compte també la informació aportada pel personal no docent i per la família, que pot completar la informació obtinguda en l'àmbit

escolar. La tutora o el tutor ha d'incorporar aquesta informació a l'informe-resum sobre la valoració del PAP, referit en l'article 9 d'aquesta ordre.

Article 36. Personal docent especialitzat de suport de pedagogia terapèutica i d'audició i llenguatge

1. Les funcions del personal docent de suport de les especialitats de pedagogia terapèutica i d'audició i llenguatge són les següents:

- a. Assessorar i col·laborar amb els equips docents i els serveis especialitzats d'orientació en la identificació de barreres a la inclusió en el context escolar, familiar i social i en la detecció primerenca de les dificultats específiques d'aprenentatge.
- b. Assessorar i col·laborar amb els equips docents en el disseny d'actuacions i programes preventius per al desenvolupament de les competències claus.
- c. Assessorar i col·laborar en la planificació i desenvolupament d'accions formatives i de sensibilització dirigides al professorat dels centres, les famílies de l'alumnat i l'entorn comunitari.
- d. Formar part dels equips de transició entre etapes i participar en la planificació, desenvolupament i avaluació dels processos de transició entre etapes i modalitats d'escolarització.
- e. Col·laborar amb els equips docents en la personalització de les programacions didàctiques i en l'accessibilitat dels entorns, materials didàctics i curriculars per a facilitar l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.
- f. Col·laborar amb el personal d'orientació educativa en el procediment d'avaluació sociopsicopedagògica, aportant la informació relativa al seu àmbit d'intervenció.
- g. Donar suport personalitzat a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, amb la modalitat i intensitat proposats en l'informe sociopsicopedagògic i concretades en el pla d'actuació personalitzat.
- h. Col·laborar amb els equips docents, en la planificació, desenvolupament i avaluació de les adaptacions curriculars individuals significatives i els plans d'actuació personalitzats de l'alumnat amb qui intervenen.
- i. Col·laborar amb les tutores i els tutors en les reunions periòdiques amb les famílies o representants legals, programades almenys a l'inici de curs i en finalitzar de cada període d'avaluació, per a informar i orientar sobre les mesures dutes a terme i el progrés educatiu de l'alumnat amb qui intervenen, recavant la seua opinió i fomentant la col·laboració.
- j. Participar en els processos de coordinació i intercanvi d'informació amb els agents, institucions i entitats socioeducatives i sanitàries implicats en resposta educativa de l'alumnat al qual donen suport.

2. El personal docent especialitzat de suport de pedagogia terapèutica, a més de les funcions establides en el punt 1, té la funció de col·laborar amb els equips docents en el disseny i implementació de programes de desenvolupament competencial i d'actuacions preventives de les dificultats d'aprenentatge.

3. La intervenció del personal docent especialitzat de suport d'audició i llenguatge se centra prioritàriament en l'àmbit de la comunicació, el llenguatge i la parla des d'una perspectiva educativa i, a més de les funcions establides en el punt 1, té la funció d'assessorar el personal docent d'Educació Infantil en el disseny, implementació i seguiment dels programes d'estimulació del llenguatge oral dirigits a tot l'alumnat, així com de les mesures d'aprenentatge intensiu i millora de la competència lingüística adreçades a l'alumnat que requereix una resposta personalitzada amb suports no especialitzats.

4. Amb caràcter general, en les dificultats la comunicació, el llenguatge o la parla no associades a discapacitat, l'atenció directa del personal especialitzat d'audició i llenguatge amb l'alumnat no es prolongarà més de tres cursos, substituint-se per l'atenció indirecta o el suport puntual. En qualsevol cas, ha d'haver-hi un seguiment continu del seu progrés.

5. Quan el personal de pedagogia terapèutica i d'audició i llenguatge done suport simultàniament a una mateixa alumna o un mateix alumne, s'han de concretar les responsabilitats quant als objectius d'aprenentatge amb la finalitat d'evitar duplicitats o un excés d'agents en la intervenció. En el cas que els objectius se superposen, s'ha d'acordar la intervenció d'una única o un únic professional, aspecte que s'ha de tenir en compte i justificar en l'informe sociopsicopedagògic.

Article 37. Agents externs

1. Els centres docents poden comptar amb la col·laboració de personal voluntari i de personal especialitzat extern per al desenvolupament de les actuacions planificades en el Projecte educatiu, el Pla d'actuació per a la millora i els plans d'actuació personalitzats de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.
2. Les condicions de participació del personal voluntari s'ha de realitzar d'acord amb el que disposa la normativa que regula el reglament orgànic i funcional dels centres docents.
3. En el cas que intervinguen agents sociocumunitaris en el centre, s'han de formalitzar les coordinacions i el transvasament de la informació. Si l'alumnat objecte de la intervenció disposa d'un PAP, aquest contindrà el tipus d'intervenció i la coordinació amb aquests agents.
4. El personal extern no pot tenir cap vinculació laboral o professional amb el centre i prestarà el seu temps de manera no regular temporalment. Així mateix, ha de disposar d'uns requisits d'acreditació de competència en l'àmbit en què ha de participar i ha de disposar del certificat negatiu del Registre Central de Delinqüents Sexuals.
5. La direcció d'estudis ha d'organitzar i coordinar aquesta intervenció, d'acord amb les directrius establides pels òrgans col·legiats i de participació del centre.

Article 38. Serveis i equips de suport a la inclusió

1. Els serveis i equips de suport tenen la funció d'assessorar i acompanyar els centres ordinaris en el procés de transformació cap a la inclusió, en l'organització de les mesures de resposta i en la millora de la qualitat educativa, de forma coordinada i en el seu respectiu àmbit de competències.
2. Tenen la consideració d'equips de suport els següents:
  - a. Els serveis especialitzats d'orientació, que inclouen els serveis psicopedagògics escolars, gabinets psicopedagògics municipals, departaments d'orientació i equips d'orientació especialitzats.
  - b. Els centres de formació, innovació i recursos educatius (CEFIRE).
  - c. Els centres d'educació especial.
  - d. Altres serveis o centres educatius que l'Administració determine, atenent les seues característiques, trajectòria i projectes singulars en l'àmbit de la inclusió.
3. Els centres docents d'Infantil i Primària i els instituts d'Educació Secundària que no disposen de departament d'orientació poden constituir els seus propis equips de suport, que estaran compostos almenys pel personal especialista d'orientació educativa i pel personal especialitzat de suport a la inclusió que intervinga en el centre. Aquests equips han d'actuar sota la coordinació de la direcció d'estudis i poden incorporar altres professionals del centre que es consideren necessaris.

CAPÍTOL VI ESCOLARITZACIÓ

Secció primera. Alumnat amb necessitats educatives especials

Article 39. Criteris per a l'escolarització

1. L'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials pot realitzar-se en alguna de les modalitats següents:

a. Modalitat ordinària.

b. Modalitat específica, que pot ser:

- En una unitat específica d'educació especial en un centre ordinari.

- En un centre d'educació especial o en una unitat específica substitutòria del centre d'educació especial.

c. Modalitat combinada específica i ordinària.

2. L'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials s'ha de realitzar sempre que siga possible en la modalitat ordinària en un centre ordinari del seu municipi o zona de residència que compte amb els recursos necessaris per a donar una resposta educativa adaptada a les seues necessitats, procurant una escolarització equilibrada entre tots els centres sostinguts amb fons públics del sector. Les comissions d'escolarització, amb la informació aportada pels serveis especialitzats d'orientació i altres organismes, com els serveis socials, són les encarregades de coordinar aquesta escolarització.

3. En cap cas l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials en la modalitat ordinària pot realitzar-se conformant grups específics i diferenciats amb caràcter permanent, sinó que ha de realitzar-se amb criteris d'heterogeneïtat entre tots els grups d'un mateix nivell educatiu, excloent de la composició qualsevol criteri discriminatori.

4. Quan, tenint en compte les necessitats de l'alumnat, s'opte per la modalitat específica, s'ha de considerar prioritàriament la possibilitat d'escolarització en una unitat específica d'educació especial en un centre ordinari.

5. Totes les accions que es realitzen referides a l'escolarització d'aquest alumnat, especialment en l'escolarització inicial, s'han de coordinar amb les famílies o representants legals i, si escau, amb altres administracions, a fi d'aconseguir la proposta educativa més inclusiva des de l'inici de l'escolaritat. En el procés d'escolarització s'ha de prestar especial atenció a l'acompanyament i assessorament integral a les famílies i al foment de la participació de tots els implicats, conformant un procés col·laboratiu.

6. Per a l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials és preceptiva una avaluació sociopsicopedagògica i l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic per part dels serveis especialitzats d'orientació. Quan aquest alumnat es trobe en algun dels supòsits que s'indiquen en l'article 40 d'aquesta ordre, s'ha de tramitar un dictamen d'escolarització, la finalització del qual vindrà determinada per la resolució de la persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació.

7. Les decisions sobre l'escolarització estan subjectes a un seguiment continuat pels centres docents i pels serveis competents, a fi de garantir el seu caràcter revisable i reversible, fet que és preceptiu en el canvi d'etapa. Els centres docents i les famílies poden sol·licitar la revisió en qualsevol moment de l'escolaritat.

8. En els cicles formatius de Formació Professional, quan l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat sol·licita plaça o se l'orienta cap a aquesta formació, la direcció o la titularitat del centre ha de sol·licitar al departament de la família professional corresponent un informe amb la finalitat de determinar si pot assolir les competències i les capacitats professionals necessàries. Per a prendre aquesta decisió s'ha de considerar l'informe sociopsicopedagògic del centre de procedència de l'alumnat i l'itinerari formatiu personalitzat inclòs en el Pla d'Actuació personalitzat.

9. En els cicles de Formació Professional s'ha de reservar un cinc per cent del nombre de places per a persones amb discapacitat, i s'ha de garantir com a mínim, independentment del nombre de places convocades, la reserva d'una plaça per a persones amb discapacitat, de conformitat amb la Llei 11/2003, de

10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'Estatut de les Persones amb Discapacitat, modificada per la Llei 9/2018, de 24 d'abril, de la Generalitat, sempre que l'alumnat puga cursar els mòduls de la família professional, vinculat al criteri del departament família professional i a kl'informe psicopedagògic.

10. Els centres de formació de persones adultes poden matricular alumnat amb necessitats educatives especials que, d'acord amb l'informe sociopsicopedagògic, requerisca mesures de resposta de nivells I, II o III.

Article 40. Dictamen per a l'escolarització

1. El dictamen per a l'escolarització es realitza, a partir del segon cicle d'Educació Infantil, per a l'alumnat amb necessitats educatives especials que, estiga en alguna de les situacions següents:

a. Alumnat que presenta una discapacitat o hi ha sospita d'aquesta, degudament justificada, el qual s'ha d'escolaritzar per primera vegada en el sistema educatiu i les circumstàncies aconsellen prendre decisions sobre la modalitat d'escolarització.

b. Alumnat que, tenint en compte l'informe sociopsicopedagògic, requereix suports personals especialitzats o un equipament singular no disponible en el centre en el qual sol·licita matrícula.

c. Alumnat que l'informe sociopsicopedagògic conclou l'escolarització en la modalitat específica o combinada.

d. Alumnat que s'haja d'escolaritzar transitòriament en una unitat educativoterapèutica / hospital de dia infantil i adolescent (UET/HDIA).

e. Quan s'ha de revisar la modalitat d'escolarització, en el cas de l'alumnat escolaritzat.

f. Altres situacions que l'administració educativa determine reglamentàriament.

2. El dictamen per a l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials està basat en els principis de normalització i inclusió i, per tant, ha de garantir una escolarització que promoga el major grau d'inclusió possible, i dóna dret a la reserva de llocs escolars d'acord amb el que disposa la normativa vigent.

3. El dictamen per a l'escolarització de l'alumnat s'ha de realitzar d'acord amb el procediment següent:

a. Si l'alumnat no està escolaritzat, les famílies o representants legals han de fer una sol·licitud motivada a la direcció del servei psicopedagògic escolar.

En els casos en què l'alumnat estiga escolaritzat o que en el moment de formalitzar la matrícula, la família o representants legals informen de les necessitats de les seues filles o els seus fills, la sol·licitud l'ha de fer la direcció o la titularitat del centre al servei especialitzat d'orientació.

L'Administració també pot sol·licitar, d'ofici, l'inici del tràmit d'elaboració o revisió del dictamen d'escolarització al servei especialitzat d'orientació que considere, quan les circumstàncies així ho aconsellen.

b. El servei especialitzat d'orientació realitza l'avaluació sociopsicopedagògica i emet en corresponent informe sociopsicopedagògic, de conformitat amb els articles 6 i 7 d'aquesta ordre.

c. El servei especialitzat d'orientació, de forma col·legiada, delibera sobre el contingut de l'informe sociopsicopedagògic i fa la proposta de la modalitat d'escolarització i del pla d'actuació personalitzat, de la qual s'ha d'alçar una acta.

d. La direcció del servei especialitzat d'orientació, dóna audiència a la família per a informar del contingut de l'informe sociopsicopedagògic i la proposta de la modalitat d'escolarització, de la qual ha de quedar constància per escrit en una acta que incorpore l'opinió de la família.

e. La direcció del servei especialitzat d'orientació ha de remetre a la Inspecció d'Educació, en el termini de 7 dies naturals des de la col·legiació, l'informe psicopedagògic acompanyat de l'acta de col·legiació, l'acta

d'audiència amb la família o representants legals i altres informes que es consideren rellevants per a la resolució del procediment.

f. A la vista de la documentació aportada pel servei especialitzat d'orientació, la Inspecció d'Educació emet un informe en què fa la proposta del centre docent en el qual s'haja d'escolaritzar l'alumna o l'alumne.

g. La persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació, a la vista de la documentació del servei especialitzat d'orientació i l'informe de la Inspecció d'Educació, emet la resolució d'escolarització, que té valor de certificació administrativa, amb indicació de les necessitats educatives especials, la modalitat i el centre docent d'escolarització, els suports personals especialitzats, els suports materials previstos i, si escau, la reducció de ràtio.

Aquesta resolució, amb caràcter general i, especialment en els casos d'alumnat que requereix l'atenció de personal especialitzat de suport no generalitzable, s'ha de fer amb anterioritat a la publicació de les llistes provisional d'admissió, a l'efecte de fer efectiva la corresponent reserva de vacants per aquests casos excepcionals, i s'ha de comunicar, per escrit, al centre docent i a la família o representants legals.

4. Les famílies o representants legals tenen dret a interposar un recurs ordinari contra la resolució de la direcció territorial, davant la direcció general competent en matèria de centres docents, en el termini de 30 dies naturals des de la seua notificació, de conformitat amb allò que estableix l'article 107 de la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

5. El personal especialista d'orientació educativa dels centres d'educació especial i dels centres ordinaris han de col·laborar en el procés d'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials per al qual s'haja de proposar la modalitat específica en un centre d'educació especial, tant en la presa de decisions com en l'organització dels processos de transició.

Article 41. Reducció de ràtio

1. L'administració educativa reduirà la ràtio en les unitats ordinàries que escolaritzen alumnat amb necessitats educatives especials que requereix mesures de nivell IV i intensitat de suport de grau 3, d'acord amb l'informe sociopsicopedagògic, amb l'objecte de facilitar una atenció més personalitzada a les seues necessitats.

2. Als centres d'Educació Primària, Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional el nombre màxim d'aquest alumnat és de dos per cada grup classe.

3. En Educació Infantil i Primària si hi ha una alumna o un alumne, la ràtio es redueix en dos llocs; si n'hi ha dos, la ràtio es redueix en tres llocs més.

4. En Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional, si hi ha una alumna o un alumne, la ràtio es redueix en tres llocs; si n'hi ha dos, la ràtio es redueix en tres llocs més.

5. L'aplicació d'aquesta mesura requereix l'informe favorable de la Inspecció d'Educació, a la vista de l'informe sociopsicopedagògic, i l'autorització per resolució de la persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació.

Article 42. Centres d'escolarització preferent

1. La conselleria competent en matèria d'educació pot determinar, a proposta de les direccions territorials competents en matèria d'educació, centres ordinaris d'Educació Infantil, de Primària i d'Educació Secundària que escolaritzen preferentment alumnat amb determinades necessitats educatives especials, quan la resposta a les seues necessitats requerisca dotacions, equipaments singulars, una especialització professional o una organització difícilment generalitzable.

2. En aquests centres ha d'haver-hi una reserva de places per a l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives especials que siguen objecte de la preferència, d'acord amb el que preveja la normativa vigent.
3. Els centres d'escolarització preferent poden esdevenir en centres de suport a la inclusió, com es recull en l'article 38 d'aquesta ordre.

Article 43. Unitats específiques d'educació especial

1. Les unitats específiques ubicades en centres ordinaris d'Educació Infantil, Primària i Educació Secundària Obligatòria es constitueixen com un recurs de suport especialitzat i intensiu per a facilitar la presència, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos normalitzats i amb grups ordinaris de referència, quan d'acord amb l'informe sociopsicopedagògic es justifica que aquesta resposta és més adequada que l'escolarització en la modalitat ordinària, tot considerant els ajustaments raonables.
2. Atés que la finalitat d'aquestes unitats és afavorir la inclusió de l'alumnat en el centre ordinari, no poden implicar en cap cas una opció d'escolarització a temps complet i ha d'estar subjecta a una revisió continuada. Per a això, l'alumnat ha de tenir un grup ordinari de referència amb el qual realitze el màxim nombre d'activitats possible, així com participar en les activitats complementàries i extraescolars que amb caràcter general planifica el centre.
3. Amb l'objecte de facilitar la participació de l'alumnat de la unitat específica en l'aula ordinària de referència i, si és el cas, la seua incorporació a la modalitat d'escolarització ordinària, el currículum adaptat ha de seguir l'estructura d'àrees i matèries del currículum ordinari.
4. El suport intensiu que requereix aquest alumnat el facilita, amb caràcter general, el personal especialitzat de suport amb què estan dotades les unitats, tot i que en l'atenció educativa ha de participar tot el personal del centre, especialment l'equip docent del grup ordinari de referència. Així mateix, el personal especialitzat de la unitat pot atendre també, sempre que les circumstàncies ho permeten, l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en la modalitat ordinària.
5. La ràtio, la composició de llocs i l'organització i funcionament d'aquestes unitats vénen determinats per la normativa vigent dictada per la direcció general competent en matèria d'inclusió.

Article 44. Centres d'Educació Especial

1. La decisió sobre l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials permanents derivades de discapacitats severes o greus en un centre d'educació especial s'ha d'adoptar, excepcionalment, quan l'informe sociopsicopedagògic justifique que els suports i mesures que requereix poden ser prestats en millors condicions en aquests centres que en els centres ordinaris, després d'haver valorat totes les possibilitats d'inclusió i d'haver considerat els ajustaments raonables.
2. D'acord amb el que disposa l'article 15 de l'Ordre 73/2014, de 26 d'agost, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els programes formatius de qualificació bàsica a la Comunitat Valenciana, els Centres d'Educació Especial sostinguts amb fons públics poden oferir programes formatius de qualificació bàsica adaptada a persones amb necessitats educatives especials permanents que estiguen escolaritzats al mateix centre o en centres ordinaris.
3. Els centres d'educació especial, com a centres de recursos donen assessorament i suport als centres ordinaris en la resposta educativa i en els processos de transformació cap a la inclusió, conjuntament amb els serveis psicopedagògics i els CEFIRE, segons s'especifica en l'article 23 del Decret 104/2018 i en l'article 38 d'aquesta ordre.
4. Per a dur a terme l'escolarització combinada de l'alumnat entre els centres ordinaris i els centres d'educació especial ha d'haver-hi una coordinació estreta entre els dos centres. El centre ordinari ha de

disposar les condicions que faciliten la participació i la inclusió d'aquest alumnat, per la qual cosa les direccions d'estudis dels dos centres han de planificar reunions de coordinació i seguiment coincidint amb el final de cada trimestre i del curs, a les quals han d'assistir almenys les tutores i els tutors, el personal especialista d'orientació educativa i, si escau, els professionals que els atenen de forma habitual al centre ordinari i al centre d'educació especial.

5. El Pla d'actuació personalitzat de l'alumnat en escolarització combinada ha de disposar les mesures organitzatives i de coordinació necessàries per a facilitar el major grau d'inclusió i maximitzar els efectes d'aquesta mesura. En cas que requerisca suports especialitzats d'audició i llenguatge o de fisioteràpia, aquests s'han de prestar al centre d'educació especial.

Article 45. Unitats Educatives Terapèutiques / Hospitals de Dia Infantil i Adolescent (UET/HDIA)

1. Les UET/HDIA són un recurs comunitari d'atenció integral, multiprofessional i especialitzada per a la resposta temporal, educativa i sanitària, a l'alumnat amb trastorns greus de salut mental per als quals les mesures i els suports generals i específics disponibles al centre no són suficients ni adequats.

2. L'alumnat que pot rebre suport en les UET/HDIA ha de reunir els requisits següents:

a. Presentar un trastorn mental greu diagnosticat per les unitats de salut mental infantil i adolescent (USMIA) que derive en necessitats educatives especials.

b. cursar ensenyaments d'Educació Secundària, obligatòria i postobligatòria, fins als díhuit anys o, excepcionalment, cinqué o sisé d'Educació Primària.

c. Rebre atenció i seguiment en les Unitats de Salut Mental Infantil i Adolescent (USMIA).

3. La proposta d'escolarització temporal en la UET/HDIA parteix de l'USMIA que atén l'alumnat i l'autorització per l'òrgan responsable de l'admissió i de l'alta en la unitat.

4. A l'alumnat que s'escolaritza en aquestes unitats se li ha de tramitar el dictamen d'escolarització amb modalitat combinada amb el seu centre de procedència, en el qual mantindrà la reserva de plaça.

5. La ràtio, la composició de llocs i l'organització i funcionament d'aquestes unitats vénen determinats per la normativa vigent dictada de forma conjunta per les conselleries competents en matèria d'educació i en matèria de sanitat.

Secció segona. Alumnat amb necessitats de compensació de desigualtat

Article 46. Situacions de compensació de desigualtats

1. L'alumnat amb necessitats de compensació de desigualtats és aquell que presenta dificultats en l'accés, la permanència o el progrés en el sistema educatiu per motius socials, econòmics, culturals, geogràfics, ètnics o d'altra índole, i té una major probabilitat de no assolir els objectius de l'educació obligatòria i, per tant, de no obtenir una titulació i qualificació professional mínima que facilite la seua integració sociolaboral.

2. S'inclou l'alumnat en les situacions següents:

a. Condicions econòmiques o socials desfavorides.

b. Condicions socials que comporten possibles situacions de desprotecció i abandonament.

c. Pertinença a minories ètniques o culturals en situació de desavantatge social i econòmic.

d. Acolliment en institucions de protecció social del menor o acolliment familiar.

e. Compliment de mesures judicials.

- f. Escolarització irregular per itinerància familiar.
- g. Escolarització irregular per abandonaments educatius reiterats.
- h. Situacions de salut que requereixen una atenció específica.

Article 47. Criteris per a l'escolarització

1. L'escolarització de l'alumnat en situació de compensació de desigualtats s'ha de produir en els centres ordinaris del seu municipi o zona de residència, procurant una escolarització equilibrada entre tots els centres sostinguts amb fons públics del sector. Les comissions d'escolarització, amb la informació aportada pels serveis especialitzats d'orientació i altres organismes, com els serveis socials, són les encarregades de coordinar aquesta escolarització.
2. En cap cas l'escolarització de l'alumnat amb necessitats de compensació de desigualtats pot realitzar-se conformant grups específics i diferenciats amb caràcter permanent, sinó que ha de realitzar-se amb criteris d'heterogeneïtat entre tots els grups d'un mateix nivell educatiu, excloent de la composició qualsevol criteri discriminatori.
3. A fi d'assegurar una actuació preventiva i compensatòria, les comissions municipals d'escolarització han de prioritzar l'escolarització en el primer cicle d'Educació Infantil de les xiquetes i xiquets que es troben en situacions econòmica, social o culturalment desfavorides.
4. Els centres escolars han de reservar en el procés d'admissió, d'acord amb la normativa vigent, llocs per l'alumnat que estiga en situacions de compensació de desigualtats amb la finalitat d'aconseguir una escolarització tan normalitzada i equilibrada com siga possible.
5. L'alumnat sotmés a mesures judicials s'ha d'escolaritzar, sempre que aquestes mesures ho permeten, en centres ordinaris pròxims que imparteixen l'etapa corresponent al seu nivell educatiu. En l'escolarització d'aquest alumnat és fonamental la col·laboració amb les institucions que els tenen acollits.
6. Les persones menors d'edat civil internades en els centres de reeducació de menors en qualsevol dels diferents tipus o règims d'internament establits en la Llei Orgànica 5/2000, han de rebre atenció educativa en les seccions d'Educació Secundària en Centres de Reeducació. Aquestes seccions tenen com a objectiu prioritari disposar d'un ambient que proveïska les condicions educatives adequades perquè aquestes persones puguen reorientar aquelles disposicions o deficiències que han caracteritzat el seu comportament antisocial, i que ha conduït, almenys de manera temporal, a la seua estada en qualsevol dels règims establits.
7. L'alumnat què, en l'edat d'escolarització obligatòria, no pot assistir al centre docent perquè té una malaltia se li ha de facilitar l'atenció educativa a través de modalitats singulars d'escolarització: unitats pedagògiques hospitalàries, atenció domiciliària i educació a distància.

Article 48. Mesures per a la compensació de desigualtats

1. Les actuacions per a la compensació de desigualtats comporten la selecció de les mesures educatives més adients, d'acord amb el que s'especifica en el capítol II d'aquesta ordre, i la necessària col·laboració del centre educatiu amb les famílies i amb les institucions de l'àmbit de la protecció de la infància i l'adolescència.
2. En el cas que aquest alumnat presente necessitats específiques de suport educatiu i requerisca mesures curriculars extraordinàries o suports especialitzats, és preceptiva l'avaluació sociopsicopedagògica i, si és el cas, la implementació d'un pla d'actuació personalitzat.

3. Els centres docents, en el marc de la seua autonomia pedagògica, organitzativa i de gestió, han de desenvolupar totes les actuacions que siguen necessàries perquè l'alumnat amb situació de desavantatge per situacions econòmiques, socials o culturals puga compensar aquestes situacions de desigualtat i romandre en el sistema educatiu. Això inclou, entre altres, les actuacions següents:

- a. Actuacions amb les famílies, que comporten l'acollida i el foment de la participació en el centre, l'assessorament i informació sobre pautes educatives en la llar, les oportunitats del sistema educatiu i del context sociocomunitari per a millorar les seues competències i la seua inclusió social.
- b. Accions transversals en l'àmbit de l'educació intercultural que treballen la identitat i el reconeixement cultural i l'erradicació dels estereotips que limiten la inclusió socioeducativa d'aquest alumnat, tant els assumits i reforçats per la societat majoritària com aquells arrelats dins d'aquests mateixos grups.
- c. Coordinació amb altres serveis, especialment els equips base de serveis socials.
- d. Programes singulars destinats a la millora de les competències socials, la gestió del temps d'oci, la planificació d'itineraris formatius i laborals, la busca activa d'ocupació i la participació ciutadana.
- e. Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics d'higiene, alimentació i hàbits de vida saludables.

4. Per a l'alumnat amb major risc d'exclusió social en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria, el Departament d'Orientació ha de col·laborar amb les tutores i tutors en l'orientació a l'alumnat i a les seues famílies en els itineraris formatius més adequats, amb la finalitat d'evitar l'abandonament del sistema educatiu sense cap tipus de qualificació.

5. A més de les actuacions dels centres docents, la conselleria competent en matèria d'educació ha d'establir, junt amb altres administracions i institucions, les mesures, protocols i convenis de col·laboració necessaris per a garantir l'atenció i la inclusió socioeducativa d'aquest alumnat, que inclouen actuacions sistèmiques i interdisciplinàries en l'àmbit sociocomunitari que incidisquen sobre els elements de l'entorn social, cultural i familiar que generen desigualtats.

6. En els centres ubicats en zones rurals aïllades, les actuacions educatives dutes a terme han d'afavorir la socialització de l'alumnat i el coneixement de la realitat sociocultural i mediambiental de la seua zona. La direcció o la titularitat d'aquests centres ha de disposar l'organització necessària que facilite el treball en equip, la formació del personal, l'aprofitament racional dels mitjans personals i materials i l'intercanvi d'experiències educatives i de materials amb altres centres docents. Així mateix, ha de potenciar la participació de la comunitat educativa, les relacions amb els serveis sociocomunitaris i la dinamització de la vida sociocultural de la zona.

7. Per a l'alumnat que està en situació d'acolliment en institucions de protecció social del menor o acolliment familiar, els equips docents, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació, han d'establir les coordinacions sistemàtiques i els protocols necessaris per a aconseguir una col·laboració estreta i funcional amb les institucions o les famílies d'acollida i, si escau, amb els serveis socials i altres serveis implicats.

8. L'alumnat escolaritzat amb malalties cròniques té dret a rebre l'atenció sanitària específica perquè puga seguir el procés escolar amb la màxima normalitat possible, d'acord amb el que disposa la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana (DOGV 7434, 31.12.2014), modificada per la Llei 8/2018, de 20 d'abril, de la Generalitat, de modificació de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana. Per a això, la direcció del centre educatiu ha de remetre, al llarg del mes de setembre o en el moment en què l'alumne i s'incorpore, a la persona coordinadora mèdica del centre de salut d'adscripció un llistat de l'alumnat escolaritzat en aquesta situació.

9. Per a l'alumnat que, per prescripció mèdica o per motius persistents de salut, no pot assistir al centre educatiu amb normalitat s'ha d'organitzar l'atenció educativa adequada que li permeta continuar i retornar als seus estudis amb normalitat.

Article 49. Atenció educativa domiciliària i en les unitats pedagògiques hospitalàries (UPH)

1. Per a l'alumnat escolaritzat en l'ensenyament obligatori que s'hi troba en una situació de convalsència, per prescripció facultativa, en un hospital o en el domicili amb una durada superior a dos mesos s'han de posar en funcionament les mesures d'atenció educativa domiciliària o en les unitats pedagògiques hospitalàries (UPH).
2. A l'alumnat que s'hi troba en la situació descrita en el punt anterior i cursa l'etapa de Batxillerat, se li ha de facilitar l'accés a la modalitat d'educació a distància.
3. L'atenció educativa domiciliària i hospitalària ha de garantir la continuïtat del procés educatiu durant el període d'hospitalització o de convalsència, en coordinació i col·laboració entre el personal extern de suport que la facilita i el centre on està matriculat l'alumnat, amb l'objectiu de fer-ne el seguiment i introduir les modificacions que siguen necessàries en funció de les circumstàncies i l'evolució de la malaltia, evitant l'aïllament i permetent la comunicació amb el grup d'iguals.
4. Així mateix, s'ha d'assegurar la comunicació entre el centre docent, les famílies i els serveis de salut, a fi de facilitar l'adaptació de l'alumnat a la nova situació i proporcionar l'orientació i l'acompanyament a l'alumnat i a les famílies.
5. L'equip docent del centre educatiu, conjuntament amb el personal extern de suport i assessorat pels serveis especialitzats d'orientació, ha de planificar i dur a terme les actuacions de transició de l'alumnat al centre on està matriculat, una vegada finalitzat el període d'hospitalització o convalsència.
6. L'organització i funcionament de l'atenció domiciliària i hospitalària ve determinada per la normativa vigent dictada per la conselleria competent en matèria d'educació.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Pla de formació, sensibilització i difusió de bones pràctiques

1. En l'establiment dels plans anuals de formació i perfeccionament del personal docent i no docent, els centres han de tenir en compte de manera especial la planificació d'actuacions relacionades amb la inclusió educativa de l'alumnat i la gestió de la diversitat al centre, a partir de l'avaluació i l'anàlisi dels indicadors d'inclusió i incidint especialment en els nivells de resposta I i II, d'acord amb el Decret 104/2018.
2. La direcció d'estudis ha de planificar activitats de formació relacionades amb les necessitats específiques de suport educatiu per a tota la comunitat educativa, així com actuacions de sensibilització envers la diversitat existent en el centre educatiu i en la societat, amb la col·laboració de les persones coordinadores de formació i d'igualtat i convivència, dels serveis especialitzats d'orientació i del personal especialitzat de suport.
3. Els centres de formació, innovació i recursos educatius (CEFIRE) han d'elaborar un Pla de formació bàsica en inclusió educativa.
4. La conselleria competent en matèria d'educació ha de garantir els mecanismes per a la difusió dels projectes d'innovació i de qualitat duts a terme pels centres afavoridors de la inclusió educativa, a fi d'aprofitar les experiències i generalitzar aquestes experiències d'èxit.

Segona. Programes de disseny propi

1. Els centres docents, en el marc de la seua autonomia pedagògica, organitzativa i de gestió, poden organitzar actuacions i programes de disseny propi que contribuïsquen a la millora de la inclusió en qualsevol de les línies d'actuació que s'especifiquen en l'article 4 del Decret 104/2018.

2. Aquests programes i actuacions s'han d'incloure en el Pla d'actuació per a la millora (PAM).

Tercera. Programes institucionals

1. La conselleria competent en matèria d'educació pot proposar el desenvolupament de programes institucionals amb l'objectiu d'implementar mesures de resposta educativa que contribueixen a eliminar les barreres a la inclusió detectades de forma generalitzada en els centres docents, en el marc del procés d'anàlisi dels factors que afavoreixen o dificulten la inclusió en el context escolar, així com en la interacció dels centres amb l'entorn i amb les famílies de l'alumnat.

2. Així mateix, la conselleria competent en matèria d'educació pot establir convenis de col·laboració amb altres conselleries, organismes i entitats de l'entorn per al disseny, desenvolupament i avaluació de programes d'àmbit sociocomunitari, en la línia del que descriu l'article 9.1 del Decret 104/2018.

3. La conselleria competent en matèria d'educació ha de disposar els mitjans necessaris i la formació al personal del centre per al desenvolupament d'aquests tipus de programes.

4. Els centres que participen en aquests programes s'han d'acollir a les condicions que la conselleria competent en matèria d'educació dispose en la seua regulació.

Quarta. Protocols

La conselleria competent en matèria d'educació, amb la col·laboració amb altres conselleries o entitats, si escau, ha d'establir els protocols que siguem necessaris per a la identificació i la resposta educativa a les diferents necessitats de l'alumnat.

Quinta. Accions per a la igualtat de les persones LGTBI

La conselleria competent en matèria d'educació i tots els centres docents han de desenvolupar les accions previstes en el Capítol III la Llei 23/2018, de 29 de novembre, de la Generalitat, d'igualtat de les persones LGTBI, a fi de garantir l'exercici dels drets fonamentals i la no discriminació per motius d'orientació sexual, identitat de gènere, expressió de gènere, desenvolupament sexual o grup familiar.

Sexta. Accions per al desenvolupament del Pla director de coeducació

La conselleria competent en matèria d'educació i tots els centres docents han de desenvolupar els objectius i les accions previstes en el Pla director de coeducació elaborat per aquesta conselleria.

Sèptima. Provisió de personal especialitzat de suport

1. L'adscripció del personal especialitzat de suport es realitzarà a un centre, amb caràcter fix o itinerant, als serveis psicopedagògics escolars, als centres d'educació especial o a les direccions territorials competents en matèria d'educació, i a partir de l'avaluació del pla d'actuació per a la millora (PAM) desenvolupat pel centre per part de la Inspecció d'Educació **i les necessitats dels centres docents.**

2. La provisió de personal especialitzat de suport en els centres privats concertats s'ha de realitzar d'acord amb les condicions i el procediment determinats per la conselleria competent en matèria d'educació **i els convenis col·lectius d'empreses d'ensenyament privat sostingudes total o parcialment amb fons públics.**

Octava. Autorització d'unitats específiques d'educació especial

1. La sol·licitud d'habilitació, transformació o supressió d'unitats específiques d'educació especial l'ha de realitzar la persona titular de la direcció territorial d'educació a l'òrgan directiu competent en planificació educativa de la conselleria competent en matèria d'educació, tot ajustant-se als terminis establits en el procediment d'admissió, i s'ha de resoldre abans de la finalització del curs escolar previ a la implantació de la unitat.
2. En els centres concertats, l'habilitació, supressió o transformació d'unitats específiques es realitza d'acord amb el que indica la normativa vigent en matèria de concerts educatius.
3. Amb caràcter general la conselleria competent en matèria d'educació no autoritzarà més d'una unitat específica d'educació especial en un mateix centre ordinari, optant per la distribució d'aquestes en diferents centres.

Novena. Seguretat de la informació i protecció de dades

1. Per a garantir la seguretat de la informació, s'implementaran les mesures tècniques i organitzatives, definides en el Decret 66/2012, de 27 d'abril, del Consell, pel qual s'estableix la política de seguretat de la informació de la Generalitat, i en les seues normes i procediments de desenvolupament, d'acord amb el Reial Decret 3/2010, de 8 de gener, pel qual es regula l'Esquema Nacional de Seguretat en l'àmbit de l'Administració Electrònica.
2. En relació amb el tractament de les dades de caràcter personal, s'ha de complir amb les obligacions disposades en la legislació vigent, d'acord amb el reglament (UE) 2016/679 del Parlament europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Deu. Suport informàtic de la documentació

D'acord amb la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, la documentació i els tràmits derivats de l'aplicació d'aquesta ordre s'ha d'adaptar progressivament a un suport informàtic.

Onze. Incidència pressupostària

La implementació d'aquesta ordre no pot tenir cap incidència en la dotació de tots i cadascun dels capítols de despesa assignats a la conselleria competent en matèria d'educació, que en tot cas han de ser atesos amb els mitjans personals i materials que aquesta té assignats.

Dotze. Supervisió d'allò que disposa la norma

1. Per al seguiment i avaluació d'allò que disposa aquesta ordre, és d'aplicació el que s'especifica en el capítol VII del Decret 104/2018.
2. La Inspecció d'Educació ha d'assessorar i supervisar que les propostes dels centres docents donen una resposta adequada, des de la perspectiva pedagògica i organitzativa, a la inclusió educativa de l'alumnat.
3. La Inspecció d'Educació ha de supervisar al llarg del curs escolar les dades referides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport del centre, la gestió del personal especialitzat, l'organització dels suports i els programes desenvolupats, dins el procediment general de seguiment del Pla d'actuació per a la millora (PAM). Per a aquesta tasca, pot comptar amb l'assessorament de la direcció dels serveis especialitzats d'orientació.

4. La conselleria competent en matèria d'educació ha de facilitar els models, criteris i indicadors perquè els centres docents realitzen el seguiment i l'avaluació de les actuacions contemplades en aquesta ordre. Les conclusions d'aquesta avaluació, que serveixen de base per a la formulació de les corresponents propostes de millora en el projecte educatiu i el Pla d'actuació per a la millora (PAM) del centre, s'han de comunicar a la Comissió de Coordinació Pedagògica, al Claustre i al Consell Escolar i fer-se públiques a la comunitat educativa.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Derogació normativa

Queden derogades les disposicions següents:

- Ordre d'11 de novembre de 1994 de la Conselleria d'Educació i Ciència per la qual s'estableix el procediment d'elaboració del dictamen per a l'escolarització dels alumnes amb necessitats educatives especials.
- Ordre de 18 de juny de 1999, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es regula l'atenció a la diversitat en l'Educació Secundària Obligatòria.
- Ordre de 14 de juliol de 1999, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es regulen les condicions i el procediment per a flexibilitzar, excepcionalment, la durada del període d'escolarització obligatòria dels alumnes i de les alumnes que tenen necessitats educatives especials derivades de condicions personals de sobredotació intel·lectual.
- Ordre de 4 de juliol de 2001 de la Conselleria de Cultura i Educació de la Generalitat Valenciana per la qual es regula l'atenció a l'alumnat amb necessitats de compensació educativa.
- Ordre de 16 de juliol de 2001 per la qual es regula l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en centres d'Educació Infantil (2n cicle) i Educació Primària.
- Ordre de 14 de març de 2005, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual es regula l'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en centres que imparteixen Educació Secundària.
- Ordre de 15 de maig de 2006, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual s'estableix el model d'informe psicopedagògic i el procediment de formalització.
- Ordre de 21 de novembre del 2006 de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual es determinen els criteris i procediments per a l'atenció hospitalària i domiciliària de l'alumnat que requereisca compensació educativa en educació Primària i Educació Secundària Obligatòria.

Així mateix, queden derogades totes les disposicions del mateix rang o d'un rang inferior que s'oposen al que disposa aquesta ordre.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Desenvolupament i aplicació

1. Es faculta els òrgans superiors i centres directius competents en matèria d'educació per a dictar, en l'àmbit de les seues respectives competències, les disposicions necessàries per al desplegament i la implantació d'aquesta ordre.
2. La direcció general competent en matèria d'inclusió ha de publicar, mitjançant les resolucions corresponents, els models de documentació que han d'utilitzar els centres docents per a aplicar determinades mesures incloses en aquesta ordre.

Segona. Entrada en vigor

Aquesta ordre entrarà en vigor a partir de l'1 de setembre de 2019.

Esborrany